

กฐินสบายใจ

ปี ๒๕๕๖

ที่ระดมงานกฐินสบายใจ

อารามภิกษุณี นิโรธาราม ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๖

อารามภิกษุณี สุทธจิตต์ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส
ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น
ซึ่งเป็นผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง

กฐินสบายใจ

ที่ระลึกรงานกฐินสบายใจ

อารามภิกษุณี นิโรธาราม ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๖

อารามภิกษุณี สุทตฺตจิตต์ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

กฐินสบายใจ

จัดพิมพ์เผยแพร่โดย

อารามภิกษุณี สุทธจิตต์ (นิโรธาราม สาขา๒)

อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๖๐

เนื่องในงานพิธีทอดกฐินสบายใจ

๒ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๖

ณ อารามภิกษุณี สุทธจิตต์ จ.เชียงใหม่

ที่ปรึกษา

ท่านพระอาจารย์ภิกษุณีรุ่งเดือน นนทภาณี

ประธานภิกษุณีสงฆ์ อารามภิกษุณีนิโรธาราม

ผู้เรียบเรียง : ภิกษุณี สีนว วรภาณี (กิตติสมชัย)

พิสูจน์อักษร : ลิกขมานา สุวิดา แสงสีหนาท

ออกแบบปก : คุณนันทวงศ์ ช่วยชูวงศ์

พิมพ์ครั้งแรก : ตุลาคม ๒๕๕๖ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่สอง : พฤศจิกายน ๒๕๕๖ จำนวน ๓๐๐ เล่ม

พิมพ์ที่ : studio So Small โทร. 081 881 2109

ธรรมนำ (๑)

เทวดาได้ทูลถามว่า..

บุคคล ให้อะไร ชื่อว่า ให้..กำลัง

ให้อะไร ชื่อว่า ให้..วรรณะ

ให้อะไร ชื่อว่า ให้..ความสุข

ให้อะไร ชื่อว่า ให้..จักขุ

และบุคคลเช่นไร ชื่อว่า ให้..ทุกสิ่งทุกอย่าง

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสตอบว่า...

บุคคล ให้อาหาร ชื่อว่า ให้กำลัง

ให้ผ้า ชื่อว่า ให้วรรณะ (ผิวพรรณงาม)

ให้ยานพาหนะ ชื่อว่า ให้ความสุข

ให้ประทีปโคมไฟ ชื่อว่า ให้จักขุ

และ ผู้ที่ให้ ที่อยู่อาศัย ชื่อว่า ให้ทุกสิ่งทุกอย่าง

(คือ เท่ากับให้อาหาร ผ้า ยานพาหนะ ประทีปโคมไฟ)

ส่วน ผู้ที่พร่ำสอนธรรม ชื่อว่า ให้..อมฤตธรรม.

(กิณฑสูตร ส.ส.๑๕/๑๓๗)

ธรรมนำ (๒)

ในโอกาสแห่งการ “ให้ผ้า” และ “ให้ปัจจัยไทยธรรมต่าง ๆ” ของเหล่าทายกทายิกาในงานทอดกฐินสบายใจในปีนี้ จึงเป็นโอกาสแห่งการ “ให้ธรรมะ” เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการ “ให้” อย่างผู้รู้ “ให้” อย่างถูกต้อง ซึ่งทำให้ได้อานิสงส์มาก

นอกจากนี้ ยัง “ให้แบบอย่าง” ของ สถาปนิก “ผู้ให้จินตนาการ” สร้างศาสนสถานอันงดงามและสงบสุข กับทั้งคู่อุบาสกอุบาสิกา “ผู้ให้ปัจจัย” ด้วยใจศรัทธา และให้อย่างมีปัญญา เพราะได้ดำเนินตามรอยองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้เป็นเลิศแห่งการให้ และเป็นผู้ให้ในสิ่งที่เลิศ คือ พระสัทธรรมคำสั่งสอน อันเป็นการให้ที่ชนะการให้ทั้งปวง เพราะ นำประโยชน์และความสุขอย่างยิ่งมาสู่ผู้รับอย่างแท้จริง

ขออนุโมทนาบุญ แต่ผู้มีส่วนร่วมในการทำและ สนับสนุนหนังสือกฐินสบายใจทุกฝ่าย ขอให้กุศลเจตนาในครั้งนี้ จงเป็นปัจจัยให้ท่านทั้งหลายได้มีความสุข ความเจริญ ได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้อยู่ใกล้บัณฑิต ได้ฟังพระสัทธรรมแท้ และได้ปฏิบัติตามธรรมนั้น จนเกิดสติปัญญา เกิดดวงตาเห็นธรรม บรรลุ มรรคผล นิพพาน อันเป็นความสิ้นความเกียวยง โดยกาลอันควรเทอญ สาธุ

พุทธทาสี

ส

ารบัญ

หน้า

ธรรมนำ

สารบัญ

กฐินสบายใจ..... ๗

กฐิน คือ อะไร..... ๘

- ปฐมเหตุ แห่งการทอดกฐิน..... ๑๑
- อาฬงสี ๕ ประการของภิกษุผู้กรานกฐิน..... ๑๒
- คุณสมบัติของภิกษุณี ผู้ครองผ้ากฐิน..... ๑๓
- ลักษณะผ้ากฐินที่ถูกต้อง..... ๑๔
- ขั้นตอนกฐินโดยสรุป..... ๑๕
- จำนวนสงฆ์ผู้จะให้ผ้ากฐิน..... ๑๕
- ขั้นตอนพิธีกรานกฐิน..... ๑๖
- ความพิเศษของกฐินทาน..... ๒๐
- อาฬงสี การทอดกฐิน..... ๒๑
- ตำนาน อาฬงสีกฐิน..... ๒๒

พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญการสร้างวิหารถวาย..... ๒๕

“สวรรค์บนแผ่นดิน”..... ๒๗

อุบาสก อุบาสิกา ผู้เปลี่ยนสามัญทรัพย์ ให้เป็น อริยทรัพย์..... ๓๒

ทำบุญอย่างไร ให้ได้บุญมาก..... ๓๗

ทานที่เป็นบาป..... ๓๑

กำหนดการพิธีทอดกฐินสบายใจ..... ๔๓

จิระ ติฏฐตุ สทธมโม

ขอพระสังฆกรรม จงดำรงอยู่ตลอดกาลนาน

ธมเม โหนตุ สคารวา

ขอจงเป็นผู้มีความเคารพในพระสังฆกรรม

สพเพ เทวานุรุขนตุ

ขอเหล่าเทวาจงปกป้องรักษาปวงชน

สพพตถ ปตถตา สุกกา

ขอคุณธรรมจงแผ่ไปในทุกสถาน

กฐินสบายใจ

“กฐินสบายใจ ” คือ

ชื่องานทอดกฐินของอาราม
ภิกษุณี นิโรธาราม ที่เริ่มมีมา
ตั้งแต่ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๕๑
ซึ่งเป็นปีเดียวกับที่กำเนิดสังฆะ
ภิกษุณีขึ้นที่ นิโรธาราม

กฐินสบายใจ เป็นชื่อ
ที่ท่านพระอาจารย์
ภิกษุณีรุ่งเดือน นนทญาณี
ตั้งขึ้น เพื่อสื่อความหมาย ถึง
เจ้าภาพผู้ถวายกฐินสบายใจ
ไร้ความกังวล เพราะ ไม่มีการ

ประกาศบอกยอดเงินทำบุญในงานกฐินนี้ว่าได้เท่าไร (เพราะ
บางครั้งได้เงินน้อย ก็โทมนัสไม่สบายใจ บางครั้งได้เงินมาก ก็
อาจเกิดมานะยกตนข่มผู้อื่น ใจก็ถูกย่ำยีด้วยกิเลสราคะ โทสะ
โมหะ) นักบวชก็สบายใจที่เมื่อญาติโยมมีเจตนาถวายผ้ากฐิน ก็
ทำให้นักบวชได้มีโอกาสศึกษาสาระสำคัญของกฐินตามพระวินัย
และถ่ายทอดสู่ญาติโยมได้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ซึ่งทำ
ให้ทั้งสองฝ่ายได้รับอานิสงส์จากบุญกฐินอย่างสบายใจ

กฐิน คือ อะไร

คำว่า "กฐิน" มี ๔ ความหมาย คือ

๑. กฐิน ตามศัพท์ มีความหมายว่า “ไม้สะดึง” อันเป็นไม้ที่ภิกษุทำขึ้นเพื่อชิงผ้าเวลากะ ตัด เน่า เย็บ เนื่องจากสมัยพุทธกาล การทำจีวรให้มีลักษณะตามกำหนดกระทำได้โดยยาก จึงต้องทำสะดึง คือ กรอบไม้สำเร็จรูปไว้ให้เป็นอุปกรณ์ในการทำ จีวร ผืนใดผืนหนึ่งในไตรจีวรโดยสงฆ์จะช่วยกันทำโดยอาศัย สะดิงนี้ เมื่อทำเสร็จ และพ้นกำหนดกาลแล้ว ก็จะรื้อไม้แม่แบบเก็บไว้ใช้ในปีต่อไป การรื้อไม้แบบ นี้เรียกว่า "เดาะ" หรือ "กฐินเดาะ" (เดาะกฐิน)

๒. กฐิน เป็นชื่อของ ผ้าที่ถวายแก่สงฆ์ (ผ้ากฐิน,ผ้าองค์กฐิน) เพื่อนำผ้ากฐินนี้ไปทำจีวร ผืนใดผืนหนึ่งในไตรจีวร

คำว่า“จีวร”หมายถึง ผ้าทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น ผ้าปูหนัง (ผ้า นิลีทนะ) ผ้าอาบน้ำฝน ผ้าปูลาด หรือ ผ้าเช็ดหน้า เป็นต้น ไตรจีวร แปลว่า ผ้า ๓ ผืน ได้แก่ อันตรวาสก (ผ้านุ่ง ที่มักเรียกว่า สบง) อุตตราสงค์ (ผ้าห่มครอง ที่มักเรียกว่า จีวร) และสังฆาฏิ (ผ้าซ้อนห่มกันหนาว หรือ ที่พระใช้พาดบ่าในปัจจุบัน)

สรุปว่า ผ้ากฐิน หรือ องค์กฐิน นั้น จริงๆแล้ว เป็นเพียง ผ้าผืนเดียว คือ จะเป็น อันตรวาสก ก็ได้ จะเป็น อุตตราสงค์ ก็ได้ หรือ จะเป็น สังฆาฏิ ก็ได้ ได้เพียงผืนเดียว ผ้านอกนั้น รวมถึงสิ่งของทำบุญต่างๆ นั้นเป็น บริวารกฐิน

๓. กฐิน เป็นชื่อของ การทำบุญอย่างหนึ่ง หรือ กฐินทาน คือ การทำบุญถวายผ้ากฐิน หรือที่เรียกติดปากว่า "ทอดกฐิน" ก็คือการทอด หรือ วางผ้าลงไปแล้วกล่าวคำถวายเป็นสังฆทานในท่ามกลางสงฆ์ ซึ่งบุญกฐินนี้ เป็นกาลทานต้องทำใน “ เขตกฐิน ”

หรือ"เทศกาลกฐิน" คือ ๑ เดือนหลังออกพรรษา ตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำเดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ หรือ ง่าย ๆ ว่า ตั้งแต่ วันตักบาตรเทโวฯ จนถึง วันลอยกระทง ซึ่งผู้ถวายจะเป็น คฤหัสถ์ หรือ บรรพชิต ก็ได้

๔. กฐิน เป็นชื่อของ “สังฆกรรม” ตามพระวินัยของพระสงฆ์ ใน ประเภทปฏิบัติทุกขกรรม คือ “กรานกฐิน” ✓ เพื่อให้ภิกษุผู้มีจีวร (ผ้า)เก่าได้เปลี่ยนจีวรใหม่ ✓ เพื่อเป็นการแสดงออกซึ่งความ สามัคคีของสงฆ์ที่ได้อยู่จำพรรษาาร่วมกัน ✓ และเพื่อให้ภิกษุได้รับ อาณิสงส์กฐินทั้ง ๕ ประการ โดย เมื่อมีผ้าเกิดขึ้นแก่สงฆ์ (คือ มีเจ้าภาพผู้มีศรัทธา มาถวายผ้ากฐิน) สงฆ์จะทำการตกลงพร้อม ใจกันยกมอบผ้าผืนหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่สงฆ์ให้แก่ “ ภิกษุรูปใดรูป หนึ่ง” ในสงฆ์ ที่มีคุณสมบัติสมควร จากนั้น ภิกษุรูปนั้น (เรียกว่า ผู้ครององค์กฐิน)นำผ้าที่ได้รับไปทำจีวร คือ ทำผ้าผืนใดผืนหนึ่งใน ๓ ผืน (ไตรจีวร = สบง จีวร สังฆาฏิ) ซึ่งภิกษุทั้งหมดในวัดนั้น ต้องช่วยกันทำผ้า เมื่อทำเสร็จ ภิกษุรูปนั้น ต้องประกาศให้สงฆ์ ซึ่งได้มอบผ้าแก่เธอให้ทราบเพื่ออนุโมทนา เมื่อสงฆ์อนุโมทนา แล้ว ก็ทำให้สงฆ์ผู้อนุโมทนาเหล่านั้นได้รับอาณิสงส์ด้วย (แม้ว่าใน ปัจจุบันจะมีเจ้าภาพถวายผ้ากฐินสำเร็จรูปก็ตาม ภิกษุผู้เป็นองค์ ครองกฐินจะต้องมีคุณสมบัติอันสมควรนี้ด้วย) เมื่อทำจีวรสำเร็จ แล้วด้วยความร่วมมือของภิกษุทั้งหลายก็จะได้เป็นโอกาสให้ได้ ช่วยกันทำจีวรของภิกษุรูปอื่น ขยายเวลาทำจีวรได้อีก ๔ เดือน ทั้งนี้เพราะในสมัยพุทธกาล การหาผ้า การทำจีวรทำได้โดยยาก ไม่ทรงอนุญาตให้เก็บสะสมผ้าไว้เกิน ๑๐ วันแต่เมื่อสงฆ์ได้ “อนุโมทนา กฐิน” สงฆ์นั้นก็จะได้รับอาณิสงส์กฐิน คือ เก็บผ้าไว้ทำ เป็นจีวรได้จนตลอดฤดูหนาว คือ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๔

สรุป

กฐิน เป็นเรื่องของพระ เรียกว่า “**กรานกฐิน**”
ส่วนที่ศรัทธาญาติโยมมีส่วนเกี่ยวข้อง นั่นคือ
การนำผ้ากฐินมาทอดถวาย เรียกว่า “ **ทอดกฐิน**”
ดังนั้น ผู้มีศรัทธาที่ต้องการทอดถวายผ้ากฐินนั้น
จึงควรมีความรู้ ความเข้าใจ ให้ถูกต้องตามพระวินัย
เพื่อให้การทำบุญทอดกฐินนี้ได้บุญได้อานิสงส์มาก

ปฐมเหตุ แห่งการทอดกฐิน

ในสมัยที่พระผู้มีพระภาคเจ้าเสด็จประทับอยู่ ณ พระเชตวัน เขตพระนครสาวัตถี มีพระภิกษุชาวเมืองปาฐา ประมาณ ๓๐ รูป ล้วนถืออุตุจวัตรทั้ง ๑๓ ข้อ เช่น การอยู่ป่าเป็นวัตร การถือผ้า ๓ ผืน (ไตรจีวร)เป็นวัตร เป็นต้น ท่านทั้งหลายมีความตั้งใจจะไปเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ที่เมืองสาวัตถี แต่ต้องเดินทางไกล พอไปถึงเมืองสาเกต ซึ่งมีระยะทางห่างจากเมืองสาวัตถีประมาณ ๖ โยชน์ ก็ถึงฤดูกาลเข้าพรรษาเสียก่อน จึงเดินทางต่อไปไม่ได้ พระภิกษุเหล่านั้นจึงตกลงกันอธิษฐานอยู่จำพรรษา ณ เมืองสาเกต ตลอดไตรมาส ภิกษุเหล่านั้นจำพรรษาดำเนินใจระจกจนว่า พระพุทธเจ้าประทับอยู่ใกล้ๆ ระยะทางห่างเพียง ๖ โยชน์ แต่ก็ไม่ได้เฝ้าพระองค์ ครั้นล่วง ๓ เดือนออกพรรษาทำปาวณาเสร็จแล้ว ต่างก็เดินทางไปเมืองสาวัตถีเพื่อเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ ขณะนั้นในชมพูทวีป ยังมีฝนตกชุก พื้นภูมิภาคเต็มไปด้วยน้ำ เป็นหล่มเลนโคลนตม มีน้ำขังอยู่ในที่ต่างๆ ตามทางที่เดินทางผ่านมา พระภิกษุทั้ง ๓๐ รูป ได้รับความลำบากจากการเดินทาง มีจีวรชุ่มชื้นไปด้วยน้ำและมีหล่มเลนโคลนตม อีกทั้งยังต้องฝ่าแดด กรำฝน ลำบากกาย จีวรขาดวิน จนมาถึงวัดเชตวัน เมืองสาวัตถี ครั้นนั้นพระพุทธองค์ได้ตรัสถามและทรงทราบถึงความลำบากของภิกษุเหล่านั้น เพราะอยู่ในช่วงฤดูฝน มีจีวรเก่า จึงมีพุทธานุญาตให้ภิกษุทั้งหลาย ผู้จำพรรษาแล้วได้กรานกฐินเมื่อได้กรานกฐินแล้วจักได้อานิสงส์กฐิน ๕ ประการ

อานิสงส์ ๕ ประการของภิกษุณีผู้กรานกฐิน

๑. อนามนุตจาโร จาริกไปไหนไม่ต้องบอกลา

หมายถึง รับนิมนต์ไว้บ้านหนึ่งแล้ว จะไปที่อื่นจากที่รับนิมนต์นั้น โดยไม่ได้บอกลาพระในวัดก่อนก็ได้
(โดยปกติ ภิกษุรับนิมนต์ฉันภัตตาหารไว้แล้ว ไปที่อื่นก่อนหรือหลังฉัน ภัตตาหาร โดยไม่ได้บอกลา ต้องอาบัติปาจิตตีย์)

๒. อสมาทานจาโร จาริกไปไหนไม่ต้องถือไตรจีวรไปครบ

(โดยปกติ ภิกษุอยู่ปราศจากไตรจีวร คือ สบง จีวร สังฆาฏิ แม้คืนเดียว ต้องอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์)

๓. คณโภชนัน จันคณะโภชนันได้ หมายถึง คราวที่มีภิกษุตั้งแต่ ๔ รูปขึ้นไป เจ้าภาพนิมนต์ฉันโดยบอกชื่อโภชนะ ๕ อย่างใดอย่างหนึ่ง คือ ข้าวสุก ขมสด ขมแห้ง ปลา เนื้อได้ โดยไม่เป็นอาบัติ

๔. ยาวทตถจีวรํ เกือบดิเรกจีวรไว้ได้ตามปรารภนา

(โดยปกติ ดิเรกจีวร คือ จีวรอื่น นอกจากไตรจีวร หากภิกษุเก็บไว้ เกิน ๑๐ วัน ต้องอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์)

๕. โย จ ตตถ จีวรุปาโท โส เนลํ ภวิสสติ

จีวรลาภอันเกิดขึ้นในที่นั้นเป็นของได้แก่พวกเธอ

หมายถึง ได้รับส่วนแบ่งผ้าที่เขาถวายสงฆ์ในวัดนั้นเท่าๆ กัน ตั้งแต่กรานกฐินแล้ว ถึง กลางเดือน ๔

(โดยปกติ นอกจีวรกาล หากภิกษุรับจีวร หรือผ้าสำหรับทำจีวร ไว้เกิน ๑ เดือน ต้องอาบัตินิสสัคคียปาจิตตีย์)

ภิกษุผู้จำพรรษาครบ ๓ เดือนได้ปวารณาแล้ว จะได้รับ“อานิสงส์ จำพรรษา ” คือ อานิสงส์ทั้ง ๕ ข้อนี้ เป็นเวลา ๑ เดือน และ หาก ไตรกฐิน หรือ รวมอนุโมทนากฐินแล้ว ก็จะได้รับอานิสงส์ ๕ นี้ ต่อไปอีก ๔ เดือน นี้เรียกว่า “อานิสงส์กฐิน”

คุณสมบัติของภิกษุณี ผู้ครองผ้ากฐิน

๑. เป็นภิกษุณีผู้จำพรรษาแรกครบ ๓ เดือนโดยไม่ขาดพรรษา
 ๒. เป็นภิกษุณีผู้มี จีวรเก่า
(หากภิกษุณีมีจีวรเก่าหลายรูป ควรยกให้ผู้เฒ่า)
 ๓. เป็นปกติตตะภิกษุณี คือ เป็นภิกษุณีปกติไม่ต้องโทษ(อาบัติ)
 ๔. เป็นผู้รู้ธรรม ๘ ประการ สามารถทำจีวรเสร็จทันกรานในวันนั้น
- ธรรม ๘ ประการ คือ
- ๑) รู้จักบุพพกรณ์ (บุพพกิจ)
 - ๒) รู้จักถอนไตรจีวร
 - ๓) รู้จักอธิษฐานไตรจีวร
 - ๔) รู้จักกรานกฐิน
 - ๕) รู้จักมาติกา
 - ๖) รู้จักปลิโพธ (ความกังวล ผูกพันอันเป็นเหตุยังมิได้ละกฐิน)
 - ๗) รู้จักการเดาะกฐิน
 - ๘) รู้จักอาณิสสงส์กฐิน แล้วจึงกรานกฐิน

หากภิกษุณีองค์ครองไม่รู้ธรรม ๘ ประการ อาณิสสงส์กน้อยลงตามลำดับ หรือไม่ควรเป็นผู้รับผ้า เมื่อเป็นผ้าสำเร็จรูปแล้ว ภิกษุณีองค์ครองต้องประกาศให้สงฆ์ทราบเพื่ออนุโมทนา เมื่อสงฆ์อนุโมทนาแล้ว จะได้รับอาณิสสงส์กฐิน ๕ ประการ คือ ขยายอาณิสสงส์จำพรรษาให้ยาวออกไปถึงขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔

ลักษณะผ้ากฐินที่ถูกต้อง (ผ้าที่ให้ภิกษุ ภิกษุณีใช้กรานกฐินได้)

ได้แก่

- ▶ ผ้าใหม่ ▶ ผ้าเทียมใหม่ เช่น ผ้าพอกสะอาดก็ได้
 - ▶ ผ้าเก่า ▶ ผ้าบังสุกุล
 - ▶ ผ้ายกตามร้าน อันผู้ใดผู้หนึ่งเป็นคฤหัสถ์ก็ตามเป็นสมณก็ตามด้วยกันก็ตาม ถวายแล้วแก่สงฆ์ เป็นของใช้ได้
 - ▶ ผ้าที่ไม่ได้ทำนิมิตได้มา ▶ ผ้าที่ไม่ได้พุดเลียบเคียงได้มา
 - ▶ ผ้าที่ไม่ได้ย้อมเขามา ▶ ผ้าที่ไม่ได้เก็บไว้ค้างคืน
 - ▶ ผ้าที่ไม่เป็นนิสสัคคิยะ (ผ้าที่ทำให้ภิกษุต้องอาบัตินิสสัคคิยะปาจิตตีย์)
 - ▶ ผ้าที่ทำพินทุ ▶ ผ้าที่จะทำเป็นสังฆาฏิ ▶ หรืออุตตราสงค์
 - ▶ หรืออันตรวาสก ▶ จีวรมีซ้นท์ ๕ หรือเกิน ๕ ที่ตัดดีแล้ว
- ทำให้มีมณฑลเสร็จในวันนั้น เพราะมีบุคคลกราน

ลักษณะผ้าที่ไม่ควรใช้เป็นผ้ากฐิน

ได้แก่

- ▶ ผ้าที่ไม่ได้เป็นสิทธิเช่น ผ้าข่อยย้อมเขามา
- ▶ ผ้าที่ได้มาโดยอาการอันมิชอบ คือ
ทำนิมิต เช่นพูดว่า “ผ้าผืนนี้ดี” “อาจจะกรานกฐินด้วยผ้าผืนนี้”
พุดเลียบเคียง เช่นพูดว่า “การถวายผ้ากฐินควรอยู่ ทายกยอม
ได้บุญมาก”
- ▶ ผ้าเป็นนิสสัคคิยะ ▶ ผ้าค้างคืน

ขั้นตอนกฐินโดยสรุป

๑. มีวัดที่มีภิกษุณี ผู้มีคุณสมบัติรับผ้ากฐิน
๒. มีผู้มีจิตศรัทธา นำผ้ากฐินเข้ามาถวายแก่สงฆ์
๓. สงฆ์สรรหาและตกลงยกผ้ากฐินให้ภิกษุณีผู้จะกรานกฐิน
๔. สงฆ์สวดบัญญัติกรรมวาจาให้ผ้ากฐินแก่ภิกษุณีผู้จะครองกฐิน
๕. ภิกษุณีในวัดนั้นทุกรูป ช่วยกัน กะ ตัด เย็บ ย้อม ทำให้เป็นจีวร
(ถ้าทายก ทายิกาถวายผ้าสำเร็จรูป ขั้นตอนนี้ก็ผ่านไป)
๖. ภิกษุณีผู้จะครองกฐิน ทำพิธีกรานกฐิน
๗. ภิกษุณีผู้ครองกฐินประกาศให้สงฆ์ หรือคณะ หรือบุคคล อนุโมทนา
๘. สงฆ์ คณะ หรือ บุคคล อนุโมทนา เป็นอันเสร็จพิธี

ใน ๘ ขั้นตอนนี้ มีเพียงขั้นตอนเดียว คือ ขั้นตอนที่ ๔ ที่เป็นสังฆกรรม ต้องทำในสีมาโดยกำหนดภิกษุณีผู้ทำสังฆกรรมนี้ อย่างน้อย ๕ รูป โดยรูปหนึ่งเป็นผู้รับผ้า อีก ๔ รูปเป็นสงฆ์ผู้มอบผ้าให้ (ขั้นตอนอื่น ไม่ใช่สังฆกรรม ไม่กำหนดจำนวนพระจะทำที่ใดก็ได้ แต่ต้องเป็นภายในวัดที่ตนจำพรรษาเท่านั้น)

จำนวนสงฆ์จะให้ผ้ากฐิน

ต้องมีภิกษุณีอย่างน้อย ๕ รูป ขึ้นไป เป็นผู้ครองผ้ากฐิน ๑ รูป ที่เหลืออีก ๔ รูป จะได้ครอบงำสงฆ์ ในการทำสังฆกรรม น้อยกว่า ๕ รูป ใช้ไม่ได้

ในกรณีที่มิมีภิกษุจำพรรษาไม่ถึง ๕ รูป สามารถนำภิกษุณีที่จำพรรษาอยู่วัดอื่น มาทำสังฆกรรม สวดกรรมวาจาก็ได้ แต่ภิกษุณีที่จำพรรษาวัดอื่นนั้น จะไม่ได้อาวาสกฐิน

ขั้นตอนพิธีกรานกฐิน

เรียบเรียงจากพระไตรปิฎก วินัยปิฎก มหาวรรค , คัมภีร์ปริวาร ,
กฐินชั้นธกวรรณา อรรถกถาวินัย มหาวรรควรรณา

เมื่อทายกทายิกากล่าวคำถวายผ้ากฐินต่อภิกษุณีสงฆ์ และ
วางลงท่ามกลางสงฆ์ (เรียกว่า ผ้าได้เกิดขึ้นท่ามกลางสงฆ์แล้ว)

๑. สงฆ์ประชุมสรรหาและตกลงยกผ้ากฐินให้ภิกษุณีผู้จะกรานกฐิน (ขั้นตอนนี้ไม่ใช่ อุปโลกนกรรม ซึ่งเป็นสังฆกรรม)

โดยมีข้อพิจารณาดังปรากฏในอรรถกถาวินัย มหาวรรค
ตามลำดับดังนี้

๑. ภิกษุณีผู้มีจีวรเก่า ผ้าขาด ผ้าชำรุด
๒. ถ้าภิกษุณีมีจีวรเก่าหลายรูป พึงให้แก่ผู้เฒ่า
๓. ในหมู่ผู้เฒ่านั้น ภิกษุณีใดเป็นผู้ทรงคุณสมบัติสามารถทำ
จีวรให้เสร็จทันกรานในวันนั้น ควรให้แก่ภิกษุณีสรูปนั้น
๔. ถ้าผู้เฒ่าไม่สามารถ แต่มีภิกษุณีผู้อ่อนกว่าสามารถ
ก็พึงให้ภิกษุณีสรูปนั้น
๕. แต่ สงฆ์ควรทำความสงเคราะห์แก่พระมหาเถรี ฉะนั้น
สงฆ์พึงเรียนท่านว่า “ขอท่านจงรับเถิด พวกข้าพเจ้า
จักช่วยทำถวาย”.

*** ในไตรจีวรผืนใดคร่ำคร่า ควรให้เพื่อประโยชน์แก่ผืนนั้น***

๒. เมื่อได้ผู้จะกรานกฐินแล้ว ภิกษุณีรูปขึ้นไป นั่งให้ได้หัตถบาสน ทำ“สังฆกรรม”สวดอุตติหุตติกรรมวาจา ให้ผ้ากฐินแก่ภิกษุณี ผู้จะครองกฐิน (ต้องทำในสีมา)

ตั้งนะโม ๓ จบ

สุณาทู เม อยเย สงฺโฆ, อิํ สงฺฆสฺส กจฺจิทฺตํ อูปปนฺนํ,
ยทิ สงฺฆสฺส ปตฺตกกลํ, สงฺโฆ อิมํ กจฺจิทฺตํ อายสฺมตี
(นหฺทวณฺณิกขุณฺนิยา) ทเทยฺย, กจฺจํ อตฺถริตฺตํ, เอสา ฅตฺติฯ

สุณาทู เม อยเย สงฺโฆ, อิํ สงฺฆสฺส กจฺจิทฺตํ อูปปนฺนํ,
สงฺโฆ อิมํ กจฺจิทฺตํ อายสฺมตี (นหฺทวณฺณิกขุณฺนิยา) เทติ, กจฺจํ
อตฺถริตฺตํ, ยสฺสายสฺมตี ขมตี อิมสฺส กจฺจิทฺตํ อายสฺมตี
(นหฺทวณฺณิกขุณฺนิยา) ทานํ, กจฺจํ อตฺถริตฺตํ, สา ตฺถนฺทสฺส, ยสฺส
นภขมตี, โสภาเสยฺย ฯ

ทินนํ อิํ สงฺฆเมณ กจฺจิทฺตํ, อายสฺมตี (นหฺทวณฺณิกขุณฺนิยา)
กจฺจํ อตฺถริตฺตํ, ขมตี สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺถนํ, เอวเมตํ ธารยามี.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินผืนนี้เกิดขึ้นแล้ว
แก่สงฆ์ ถ้าความพร้อมพรั่งของสงฆ์ถึงที่แล้ว สงฆ์พึงให้ผ้ากฐินผืนนี้แก่
(ท่านนันทญาณิกขุณี) เพื่อกรานกฐิน นี่เป็นญัตติ.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ขอสงฆ์จงฟังข้าพเจ้า ผ้ากฐินผืนนี้เกิดขึ้นแล้ว
แก่สงฆ์ สงฆ์ให้ผ้ากฐินผืนนี้แก่ (ท่านนันทญาณิกขุณี) เพื่อกรานกฐิน
การให้ผ้ากฐินผืนนี้ แก่ (ท่านนันทญาณิกขุณี) เพื่อกรานกฐิน ย่อมชอบ
แก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึง เป็นผู้หนึ่ง ไม่ชอบแก่ท่านผู้ใด ท่านผู้นั้นพึงพูด.
ผ้ากฐินผืนนี้ สงฆ์ให้แล้วแก่ (ท่านนันทญาณิกขุณี) เพื่อจะกราน
กฐิน ย่อมชอบแก่สงฆ์ เหตุนี้จึงจงนิ่งอยู่ ข้าพเจ้าทรงความนี้ไว้ด้วยอย่างนี้
๗. เมื่อกฐินอันสงฆ์ให้แล้วอย่างนี้ ภิกษุณีในวัดนั้นทุกรูปพึงช่วยกัน

กรานกฐิน (กฐินัตถการกรรม) หากผ้ากฐินนั้นเป็นของมี^๑ปริกรรม^๑
เสร็จสรรพแล้ว อย่างนั้นนั้นเป็นการดี ขั้นตอนนี้ก็เพียง. พิณพัส

^๑ ในคำว่า “ถ้าผ้ากฐินนั้นมีปริกรรมสำเร็จคืออยู่” หมายถึง การตระเตรียม
, การทำความเรียบร้อยเบื้องต้น เช่น ชัก ย่อม กะ ตัด เย็บ เสร็จแล้ว

๔. ภิกษุณีทำพิธีกรานกฐินในวันนั้นเที่ยว

- ถ้าประสงค์จะกรานกฐินด้วย สังฆาฏิ² พึง ปัจจุทธธรรณ สังฆาฏิ เก่า แล้ว อธิษฐาน สังฆาฏิ ผ่าใหม่
- จากนั้น เปล่งวาจาว่า...

" อิมาย สงฆาฏิยา ³ กฐินํ อุตถรามิ" (๓ หน)

ข้าพเจ้ากรานกฐิน ด้วยผ้า สังฆาฏิ ผืนนี้

๕. ครั้นกรานแล้ว พึงประกาศให้สงฆ์หรือคณะหรือบุคคลอนุโมทนา

พึงเข้าไปหาสงฆ์ ห่มผ้าเฉวียงบ่า ประคองอัญชลี กล่าวอย่างนี้

" อตถตํ อาวโส สงฆสฺส กฐินํ,
ธัมมิโก กฐินตฺถาโร อนุโมทถ " (๓ หน)

ท่านผู้มีอายุ กฐินของสงฆ์ ข้าพเจ้ากรานเสร็จแล้ว

การกรานกฐินขอบธรรม ขอท่านทั้งหลายอนุโมทนาเถิด

๖. สงฆ์ (หรือ คณะ หรือ บุคคล) อนุโมทนา

ภิกษุณีผู้อนุโมทนาเหล่านั้น พึงห่มผ้าอุตตราสงค์เฉวียงบ่า

ประคองอัญชลี กล่าวอย่างนี้ว่า..

อตฺถะตัง อัยเย สังฆัสสะ กะฐินัง,

ธัมมิโก กะฐินตฺถาโร ะอนุโมทามะ

(๓ หน)

² ภิกษุณีผู้กรานกฐิน พึงกรานกฐินด้วย ผ้าผืนใดผืนหนึ่ง ใน ๓ ผืน คือ อุตตราสงค์ อันตรวาสก หรือ สังฆาฏิ

³ ถ้ากรานด้วย อุตตราสงค์ ใช้คำว่า..“อิมินา อุตตราสเคน”
ถ้ากรานด้วย อันตรวาสก ใช้คำว่า..“อิมินา อนุตราสเกน”

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ กฐินของสงฆ์กราบแล้ว
การกรานกฐินเป็นธรรม เราทั้งหลายขออนุโมทนา
(ถ้าอนุโมทนาแก่ผู้ที่พรรษาน้อยกว่าให้ใช้ "อาวุโส" แทน "อัยเย")
- เสร็จพิธีกรานกฐิน -

หมายเหตุ การอนุโมทนาที่ใช้ไม่ได้ (ทำให้ไม่ได้านิสงส์)
เฉพาะรูปที่ทำผิดเท่านั้น มีดังนี้

๑. อนุโมทนานอกเขตสีมา คือ นอกเขตวัดที่ตนจำพรรษา
๒. อนุโมทนาในใจ ไม่ได้เปล่งวาจา (อดถต....)
๓. เปล่งวาจาอนุโมทนา แต่ผู้อื่นไม่ได้ยิน

เมื่อภิกษุณีอนุโมทนาถูกต้องแล้ว ย่อมได้อานิสงส์ ๕ ประการ
ต่อไปอีก ๔ เดือน

ความพิเศษของกฐินทาน

บุญกฐินนี้เป็นบุญพิเศษ มีานิสงส์มาก เพราะ ซึ่งมีความพิเศษดังนี้

๑. กฐินทานนี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงมีพุทธานุญาตโดยพระองค์เอง ถือเป็น พระพุทธประสงค์โดยตรง ส่วนทานอย่างอื่น ทายกทายิกา ประสงค์จะถวายจึงทูลขอต่อพระพุทธองค์ให้ประทานพุทธานุญาตให้ ภิกษุรับทานนั้นได้ ดังเช่น มหาอุบาสิกาวีสาขาทูลขออนุญาตถวายผ้า อาบหน้าฝน เป็นต้น
๒. จำกัดประเภททาน คือ ต้องถวายเป็นสังฆทานเท่านั้น จะถวาย เฉพาะเจาะจงภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง เหมือนทานอย่างอื่นไม่ได้
๓. จำกัดเวลา คือ ต้องถวายภายในระยะเวลา ๑ เดือน นับแต่วันออกพรรษาเป็นต้นไป
๔. จำกัดงาน คือ ภิกษุผู้กรานกฐินต้องตัด เย็บ ย้อม และครองให้ เสร็จภายในวันที่กรานกฐิน
๕. จำกัดไทยธรรม คือ ผ้าที่ถวายต้องถูกต้องตามลักษณะที่สงฆ์ กำหนดไว้
๖. จำกัดผู้รับ คือ ภิกษุผู้รับกฐิน ต้องเป็นผู้ที่จำพรรษาในวัดนั้น โดยไม่ขาดพรรษาและภิกษุผู้ร่วมสังฆกรรมต้องมีไม่ต่ำกว่า ๕ รูป คือ ผู้กรานกฐิน ๑ รูป และ
๗. จำกัดคราว คือ วัดๆ หนึ่งรับกฐินได้เพียงปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น

อานิสงส์ การทอดกฐิน

การทอดกฐิน ถือเป็นการทำบุญพิเศษที่ทำได้เพียงปีละครั้ง และต้องอยู่ภายในกำหนดเวลาหนึ่งเดือนตามพุทธบัญญัติ ดังนั้น อานิสงส์หรือผลดีจึงมีหลายประการ กล่าวคือ ได้ส่งเคราะห์พระสงฆ์ผู้จำพรรษาให้ได้ผ่านพ้นห่มใหม่ ได้ชื่อว่าทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา สร้างกุศลจิตแก่ผู้ทำบุญเพราะทำด้วยความเลื่อมใสศรัทธา อีกทั้งการทอดกฐินยังก่อให้เกิดความสามัคคี เป็นการร่วมมือกันทำคุณงามความดี

๑. ได้ช่วยกันจรรโลงพระพุทธศาสนาไว้
๒. ได้เพิ่มกำลังกายใจให้แก่พระสงฆ์ผู้เป็นศาสนทายาท
สืบอายุพระพุทธศาสนาต่อไป
๓. ได้อุปถัมภ์บำรุงแก่พระภิกษุ ภิกษุณี สามเณร สามเณรี
๔. ได้สร้างกุศล อันมีผลเป็นความสุข
๕. ได้สร้างเหตุ แห่งโศกสมบัติทั้งหลาย คือ การให้ทาน
๖. ได้สร้างเสบียงสำหรับเดินทางอันกันดาลในวัฏฏสงสารไว้
๗. ได้สร้างเกาะสร้างที่พึ่งที่อาศัยอันเกษมแก่ตัวเอง
๘. ได้สร้างเครื่องยึดเหนี่ยวแห่งใจไว้
๙. ได้กำจัดมลทิน คือ มัจฉริยะออกไปจากชั้นธัมมทาน
๑๐. เป็นที่รักใคร่ชอบใจของคนทั้งหลาย
๑๑. มีจิตใจผ่องใสเบิกบาน
๑๒. ได้บริจาคทานทั้งสองอย่างควบกันไปคืออามิสทานและธรรมทาน
๑๓. ชื่อว่าได้ทำประโยชน์ ๒ คือ ประโยชน์ภพนี้ ๑ ประโยชน์ภพหน้า ๑

ตำนาน อานิสงส์กฐิน

ในสมัยครั้งศาสนาของพระกัสสปสัมมาสัมพุทธเจ้า มีบุรุษยากจนเสียใจไร้ที่พึ่งชาวเมืองพาราณสี ชื่อ "ติณบาล" อาศัยอยู่กับเศรษฐีผู้มั่งคั่งด้วยทรัพย์นับได้ ๘๐ โกฏิ โดยยอมตนเป็นคนรับใช้รักษาไร่น้ำให้เศรษฐี เพื่อแลกกับอาหารที่หลับนอน เขามีความคิดว่า "ตัวเราเป็นคนยากจนเช่นนี้ เพราะไม่เคยทำบุญอันใดไว้ในชาติปางก่อน มาชาตินี้จึงตกอยู่ในฐานะผู้รับใช้คนอื่น ไร้ญาติขาดมิตร ไม่มีสมบัติติดตัวแม้แต่หยดน้ำ" เมื่อคิดได้ดังนี้ เขาจึงแบ่งอาหารที่เศรษฐีให้ออกเป็นวันละ ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งถวายแก่พระภิกษุผู้เที่ยวบิณฑบาต อีกส่วนหนึ่งเอาไว้สำหรับตนเอง ไว้บริโภค ด้วยเดชกุศลผลบุญนั้น ท่านเศรษฐีเกิดสงสาร จึงเพิ่มอาหารให้อีก ๒ ส่วน เขาได้แบ่งอาหารนั้นออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนที่หนึ่ง ถวายแก่พระภิกษุสงฆ์ ส่วนที่สอง แจกทานแก่คนยากจน ส่วนที่ ๓ เอาไว้บริโภคเองเขาทำอยู่เช่นนั้นเป็นเวลาช้านาน

ต่อมาเป็นวันออกพรรษา เหล่าชนผู้ศรัทธาในพระพุทธศาสนาต่างพากันทำบุญกฐินเป็นการใหญ่ แม้ท่านเศรษฐีก็เตรียมการจะถวายกฐิน จึงประกาศให้ประชาชนทั้งหลายทราบโดยทั่วกันว่า สิริธรรมเศรษฐี จะได้ทำบุญกฐิน ติณบาลได้ยินเกิดความเลื่อมใสขึ้นในใจทันทีว่า "กฐินทานนี้แหละจะเป็นทานอันประเสริฐ" เข้าไปถามเศรษฐีว่า กฐินทานมีอานิสงส์อย่างไร เศรษฐีตอบว่า "กฐินทานมีอานิสงส์มากมายนัก สมเด็จพระบรมศาสดาสรรเสริญว่าเป็นทานอันประเสริฐ" ติณบาลได้ยินดังนั้นเกิดความโสมนัสปลาบปลื้มเป็นอันมาก จึงพูดกับเศรษฐีว่า "กระผมมีความประสงค์จะร่วมอนุโมทนาในการบำเพ็ญทานครั้งนี้ด้วยท่านจะเริ่มงานเมื่อใด" เศรษฐีตอบว่า "เราจะเริ่มงานเมื่อครบถ้วนนับจากวันนี้ไป"

ติณบาลได้ฟังก็ดีใจยิ่งนัก เขามีความศรัทธายินดีเต็มใจที่จะร่วมทำบุญกฐินนี้ด้วย แต่ตนเองเป็นคนยากจน ไม่มีเงินทองข้าวของเครื่องใช้จะอนุโมทนากับเศรษฐี จะมีแต่ผ้าผืนเดียวที่นุ่งอยู่ เมื่อจะ

เปลื้องผ้าออกทาน ตัวกิเลสคือความตระหนี่เหนียวแน่นก็มากขึ้นไว้
“ถ้าสละผ้าผืนนั้น แล้วเราจะเอาที่ไหนนุ่ง มีอยู่ผืนเดียวเท่านั้น...”

ในที่สุดก็ตัดสินใจ เปลื้องผ้าที่นุ่งอยู่ไปซักฟอกให้สะอาด เอา
ไปไม้มาเย็บนุ่งแทนผ้า แล้วเอาผ้านั้นไป เร่ขายในตลาด ชาวตลาดพา
กันหัวเราะลั่น เมื่อเห็นอาการนั้น ดิณบาลประกาศว่า “ท่านทั้งหลาย
หยุดก่อน อย่าหัวเราะข้าพเจ้าเลย ข้าพเจ้ายากจน ไม่มีผ้าจะนุ่ง จะขอ
นุ่งใบไม้แต่ในชาตินี้เท่านั้น ชาติหน้าจะนุ่งผ้าทิพย์” ในที่สุด เขาขายผ้า
นั้นได้ในราคา ๕ มาสก (๑ บาท) แล้วนำไปอนุโมทนากับเศรษฐี ก็พอดี
กับบริวารกินทุกอย่างเป็นบริบูรณ์ เว้นแต่ขาดด้ายเย็บผ้าอย่างเดียว
สำหรับเย็บไตรจีวรเศรษฐีได้นำเงินนั้นซื้อด้ายเย็บไตรจีวร

ในกาลครั้งนั้น เกิดโกลาหลไปทั่วในหมู่ชนตลอดจนเทพเทวาใน
สรวงสวรรค์ ต่างพากันแซ่ซ้องสรรเสริญ ทานของดิณบาล เสีย
สาธุการ ความเลื่อมใสในทานของดิณบาล ดังล้นเข้าไปถึงพระราชวัง
พระเจ้าพาราณสี ทรงสดับเสียงนั้นแล้ว ก็ตกพระทัยกลัวว่าจะมี
มรณภัยมาถึงพระองค์รับสั่งให้หาปุโรหิตแล้วตรัสถามถึงเหตุโกลาหล
อื้ออึงนั้น

ในครั้งนั้นมีเทวดาองค์หนึ่งที่รักษาอยู่เขตจัดตรงจึงกล่าวว่า ...
“ดูกร มหาบพิตรเสียงโกลาหลอื้ออึงนั้น มิใช่ว่าจะมีภัยมาถึงพระองค์
นั้นเป็นเสียงของเทวดาทั้งหลายในห้วงโลกธาตุได้เปล่งกล่าวสาธุการ
ส่วนบุญของ “ดิณบาล” ผู้รักษาไร่หญ้าของเศรษฐี ที่ได้เปลื้องผ้านุ่ง
ของตนออกมาเข้าส่วนกุญทาน พระองค์อย่าตกพระทัยไปเลย

พระราชาทรงทราบเช่นนั้นก็ทรงปีติยินดีรับสั่งให้หา “ดิณบาล”
พร้อมทั้งส่งผ้าสาฎกคู่หนึ่ง ราคาผืนละหนึ่งแสนกหาปณะไป
พระราชทาน นาย “ดิณบาล” ก็นุ่งสาฎกเข้าเฝ้าพระราชานันท์
พระราชาทรงขอซื้อส่วนกุศลด้วยทรัพย์มีประมาณพันหนึ่งจันทวีขึ้น
เป็นลำดับจนถึงแสนกหาปณะ “ดิณบาล” ก็ไม่ขายให้ตามพระประสงค์
ได้จึงกราบทูล ว่า “จะทรงซื้อด้วยทรัพย์นั้นไม่ได้พระเจ้าข้า

ถ้าหากพระองค์จะอนุโมทนาส่วนบุญนี้ได้อยู่พระเจ้าข้า ” พระราชามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งให้คน ดี พ้องร้องประกาศตลอดทั้งพระนคร แล้วพระราชทาน ช้าง ม้า โค กระบือ ข้าทาส ชายหญิงอย่างละหนึ่งร้อย บูชาแก้ติณบาลเป็นอันมาก แล้วตั้งไว้ในตำแหน่งเศรษฐีในเมืองพาราณสีมีชื่อว่า "ติณบาลเศรษฐี" จำเดิมแต่นั้น เป็นต้นไป

กาลต่อมา ติณบาลเศรษฐี เมื่อดำรงชีวิตอยู่พอสมควร แก่อายุชั้ยแล้ว ก็จุติไปจากโลกมนุษย์ ไปปฏิสนธิเป็นเทพบุตรในดาวดึงส์สวรรค์ เสวยทิพยสมบัติอยู่ในวิมานแก้ว สูง ๕ โยชน์ (๑ โยชน์ = ๑๖ กิโลเมตร) มีนางเทพอัปสร หนึ่งในหมื่นเป็นบริวาร ส่วนสิริธรรมเศรษฐี ครั้นจุติจากโลกมนุษย์แล้ว ไปปฏิสนธิในดาวดึงส์สวรรค์มีนางฟ้าเป็นบริวารเช่นเดียวกับติณบาลเศรษฐี ดังนี้

พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญการสร้างวิหารถวาย (เรียบเรียงจาก วินัยปิฎก จุลวรรค ภาค ๒ ข้อ ๒๐๓ – ๒๐๔)

ครั้งพุทธกาล ในสมัยที่พระพุทธเจ้ายังมีได้ทรงบัญญัติเสนาสนะแก่ภิกษุสงฆ์ ภิกษุเหล่านั้นก็ได้ ใช้ชีวิตอยู่อย่างสันโดษบำเพ็ญเพียรอยู่ตามป่าไม้ โคนไม้ ภูเขา ซอกเขา ถ้ำเขา ป่าช้า ป่าชฎ ที่แจ้ง หรือลอมฟาง ในเวลาเช้าตรู่ บรรดาภิกษุทั้งหลายจะออกมาจากที่อยู่ มีอาการสำรวม เดินไปข้างหน้า ถอยกลับ แลเหลียว คู้แขน เหยียดแขน น่ำเลื่อมใส มีตาทอดลง สมบูรณ์ด้วยอิริยาบถ

วันหนึ่ง ราชคหเศรษฐีได้เดินทางไปสวนแต่เช้าตรู่ ได้แลเห็น อากัปกิริยาอันน่าเลื่อมใสของภิกษุเหล่านั้น จึงเกิดศรัทธาอยากจะทำสร้างวิหารถวาย จึงได้เข้าไปหาภิกษุเหล่านั้นแล้วถามว่า “พระคุณเจ้าขอรับ หากกระผมจะสร้างวิหารถวาย พระคุณเจ้าจะอยู่ในวิหารของกระผมหรือไม่ขอรับ ” ภิกษุเหล่านั้นจึงตอบว่า “พระผู้มีพระภาคยัง

มิได้ทรงอนุญาตวิหาร” ราชคหเศรษฐีจึงขอให้ภิกษุเหล่านั้นได้ทูลถาม พระพุทธองค์ พระพุทธองค์จึงได้บัญญัติเสนาสนะให้แก่สงฆ์เป็นครั้งแรก ว่า “ภิกษุทั้งหลาย เราอนุญาตเสนาสนะ ๕ ชนิด คือ วิหาร ๑ เรือนมุงแถบเดียว ๑ เรือนชั้น ๑ เรือนโล้น ๑ และถ้ำ ๑ ” เมื่อราชคหเศรษฐีทราบข่าวการประทานพุทธาุญาตให้สร้างวิหารได้ ก็เกิดความปีติดีใจ สั่งให้บริวารทั้งหลายสร้างวิหาร ๖๐ หลังให้เสร็จภายในวันเดียวเท่านั้น ครั้นสร้างเสร็จแล้ว จึงได้กราบทูลอาราธนาพระผู้มีพระภาคเจ้าพร้อมด้วยภิกษุสงฆ์รับภัตตาหาร และได้กราบทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า...

“ พระพุทธเจ้าข้า ข้าพระพุทธเจ้าต้องการบุญ ต้องการสวรรค์ ได้สร้างวิหาร ๖๐ หลังนี้ไว้แล้ว ข้าพระพุทธเจ้าจะพึงปฏิบัติอย่างไรในวิหารเหล่านั้นต่อไป พระพุทธเจ้าข้า”พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสว่า..

“คหบดี ถ้าเช่นนั้น เธอจงถวายวิหาร ๖๐ หลังเหล่านั้น แก่สงฆ์จตุรทิศ ทั้งที่มาแล้วและยังไม่ว่าง” ราชคหเศรษฐีทูลรับพระพุทธดำรัสแล้ว ได้ปฏิบัติตามคำแนะนำของพระพุทธองค์

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุโมทนาแก่ราชคหเศรษฐีด้วยคาถาดังนี้

คาถาอนุโมทนาวิหารทาน

วิหารย่อมป้องกัน หนาว ร้อน และสัตว์ร้าย
นอกจากนั้น ยังป้องกัน งูและยุง ผ่นในคราวหนาวเย็น
นอกจากนั้น วิหารยังป้องกันลม และแดดอันร้อนกล้า
ที่เกิดขึ้นได้ การถวายวิหารแก่สงฆ์ เพื่อหลีกเร้นอยู่
เพื่อความสุข เพื่อเพ่งพิจารณา และเพื่อเห็นแจ้ง
พระพุทธเจ้าทรงสรรเสริญว่า เป็นทานอันเลิศ
เพราะเหตุนั้นแล คนผู้ฉลาด เมื่อเล็งเห็นประโยชน์ตน
พึงสร้างวิหารอันรื่นรมย์ ให้ภิกษุทั้งหลายผู้พหุสุด
อยู่ในบริเวณนี้เถิด อนึ่ง พึงมีใจเลื่อมใสถวายข้าว
น้ำ ผ้า และ เสนาสนะ อันเหมาะสมแก่พวกเธอ
ในพวกเธอผู้ซื่อตรง เพราะพวกเธอ ย่อมแสดงธรรม
อันเป็นเครื่องบรรเทาสรรพทุกข์แก่เขา เขารู้ทั่วถึงแล้ว
จะเป็นผู้มีอนาสวะ ปรีดีพพานในโลกนี้.

“สวรรค์บนแผ่นดิน”

บุคคลหนึ่งซึ่งมีส่วนสำคัญในการ
สร้างสรรค์สถาปัตยกรรมภายในนิโรธาราม
อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ ในยุคพุทธชยันตี
ให้มีความงดงามตามแบบฉบับล้านนา และ
ให้ความสงบร่มรื่น ยังความสัปปายะมาสู่ผู้
ปฏิบัติธรรม คือ อาจารย์สุพล ปวรจารย์
สถาปนิกผู้เชี่ยวชาญด้านพุทธศิลปะ
สถาปัตยกรรมไทย และล้านนา
อาจารย์พิเศษ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ม.เชียงใหม่

ผลงาน

- สถาปนิกอนุรักษ์วิหารจามเทวีวัดปงยางคค จ.ลำปาง
- สถาปนิกปฏิสังขรณ์วิหารหลวงวัดเจติยหลวงวรวิหาร จ.เชียงใหม่
- ออกแบบอนุรักษ์ศาลากลางจ.เชียงใหม่ หลังอนุสาวรีย์สามกษัตริย์
ให้เป็นหอศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงใหม่
- ออกแบบมหาวิทยาลัยพุทธศาสนานานาชาติ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ออกแบบหอประชุม ๑,๐๐๐ ที่นั่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย (วิทยาเขตแพร่)

ต่อไปนี่ คือ จินตนาการบนแผ่นกระดาษที่คุณสุพล ได้วาดไว้มาก่อน
ที่เทวดาทั้งหลายจะช่วยกันเนรมิตนิโรธารามให้กลายเป็นสวรรค์บนดิน

อารามภิกษุณีนิโรธาราม อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่

ออกแบบ

บริษัท อศณสถาปนิก จำกัด

สถาปนิก สุพล ปวรจารย์ สสจ.๒๒๓

อิสรา อารีรอบ ภสจ.๙๑๒๖

ฉัตรทิพย์ ปวรจารย์ ภสจ.๑๑๐๘๖

วิศวกรโครงสร้าง ดนุ สติตเมธากุล สย.๑๐๓๒๗

ผู้อุปถัมภ์โครงการ คุณสัมพันธ์ - คุณวิไลลักษณ์ รัตนสวัสดิ์
และญาติธรรมทั้งหลาย

แรงบันดาลใจ

สวรรค์บนแผ่นดิน

“ สวรรค์เป็นดินแดนที่ทุกคนใฝ่ฝันที่จะไปหา

ผู้คนไม่ว่าทุกข์ ว่าสุข ทุกเชื้อชาติศาสนา ต่างก็ปรารถนา...

สวรรค์อยู่ที่ไหน ?

...ผู้เฒ่าผู้แก่บอกว่าอยู่ข้างบนโน้น....

พอได้ศึกษาปรัชญาพุทธศาสนาจึงพอจะเข้าใจได้ว่า..

ความหมดทุกข์ คือ “การปล่อยวาง” “ความว่าง” “สุญญตา”
อะไรทำนองนั้น...”

จุดประกายความคิด ความสงบ - สุข

น่าจะเหมาะกับ..นิโรธาราม สวรรค์บนแผ่นดิน แห่งนี้ นอกจากนี้..

นิโรธาราม... ยังตั้งอยู่บนดินแดนล้านนา

นิโรธาราม... ยังเป็นอารามของภิกษุณี

นิโรธาราม... ยังเป็นสถานปฏิบัติธรรมของผู้แสวงหาความสงบ สุข

องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ด้านการออกแบบ

- ความสงบ จะใช้รูปทรงนิ่ง เช่น สีเหลี่ยม, ทรงกลม, ใช้วัสดุธรรมชาติ
เส้นนอน, สีขาว, สีเทา, สีน้ำตาลทึบ
- ศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น ล้านนา, ไทลื้อ
- ความร่มเย็น ต้นไม้, น้ำ, หิน สร้างความร่มเย็นและสดชื่น
ดึงบรรยากาศธรรมชาติโดยรอบพื้นที่เข้ามาใช้กับโครงการ
- ศาสนา ใช้สีขาว, เทา, สีทอง, แดง, เขียวเข้มน้ำตาลเข้ม

การออกแบบสถาปัตยกรรม “นิโรธาราม”

แนวความคิดหลัก “สวรรค์บนแผ่นดิน”

สถาปัตยกรรมสำหรับ “นิโรธาราม” จะต้อง...

- มีลักษณะเรียบง่ายสงบ สมเป็นพุทธศาสนสถาน
- มีลักษณะศิลปสถาปัตยกรรมล้านนา ผสมไทลื้อ
ผสมผสานกับ พุทธศิลป์อินเดีย และ หริภุญไชย
- มีความอ่อนหวานเหมาะสมกับที่เป็นอารามภิกษุณี
- สถาปัตยกรรมต้องเอื้อต่อผู้ชรา, ผู้พิการ, ผู้ด้อยโอกาส
- มีพุทธศิลปสถาปัตยกรรมเฉพาะตนของ “นิโรธาราม”

การออกแบบและวางผังทางสถาปัตยกรรม

เพื่อให้ได้สถาปัตยกรรมตามแนวความคิดหลัก จึงได้ทำตาม
การแบ่งเขตวางผังตามลักษณะการใช้สอยเป็น ๓ เขต คือ

๑. เขตพุทธาวาส

๒. เขตสังฆาวาส

๓. เขตสาธารณประโยชน์ (ธรณีสงฆ์)

อาคารหลัก อุโบสถ (พุทธชยันตี) และ เจดีย์ (พุทธชยันตี)

อาคารประกอบ ชุ่มประตู่โขง , สะพานนาคราช, ลานธรรม

การออกแบบ อุโบสถพุทธชยันตี

ประโยชน์ใช้สอย ใช้เป็นที่ทำสังฆกรรมของภิกษุสงฆ์ เป็นหลัก
ใช้บวช, รับกฐิน, ฟังเทศน์ - เวียนเทียน เนื่องใน
วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา, นั่งสมาธิ-เดินจงกรม

แนวความคิด

- เนื่องจากการใช้สอยมีการผสมผสานระหว่างพระสงฆ์กับฆราวาส จึงนำคติความเชื่อ “ภูมิจักรวาล” ทางพุทธศาสนานิกายเถรวาท เป็นองค์ประกอบในการสร้างเรื่องราวทางสถาปัตยกรรม เพื่อสร้าง ศรัทธาความเชื่อให้เห็นเป็นรูปธรรม
- อุโบสถ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าถูกรอบคลุมด้วย หลังคาปั้นหยาแบบมิกคอ สอง ตามแบบสถาปัตยกรรมไทลื้อ ซึ่งจะดูนิ่งและสงบระดับด้วย บันลุ่ม-ช่อฟ้าและหางวัน ที่พัฒนาขึ้นใหม่และแต่งแต้มด้วย ทองจังโก ศิลปะที่ชาวล้านนาใช้กับอาคารทางพุทธศาสนา หน้าบัน ประดับด้วยกระจกสีเพิ่มความหวานสดใส
- เมื่อพุทธศาสนิกชนปรารถนาจะเข้าไปเฝ้ากราบไหว้พระบรมศาสดา จะเดินลอดผ่าน ซุ้มประตูโขง สู่สะพานแห่งสรวงสวรรค์ ”สะพานนาคราช” เข้าสู่ ”ลานธรรม” (ลานปรับเปลี่ยนความรู้สึก ทั้งหมด TRANSITION SPACE)
- จากนั้นก้าวขึ้นบันไดสู่ - อุโบสถ เพื่อเข้าเฝ้าพระบรมศาสดา - สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ที่แห่งนี้เปรียบเสมือนพระพุทธรองค์ประทับนั่งเป็นองค์ประธานใน โรงธรรมสภา บนสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ ณ ยอดเขาพระสุเมรุ ในภูมิจักรวาล อันมี เขาสัตตบริภัณฑ์ สลับด้วย แม่น้ำที่สีทันดรและสีทันดรสมุทรล้อมรอบ อยู่ปากฟ้าประกอบด้วย สุริยะ, จันทรและดารา ช่วยกันส่องสว่างตามกาล หมู่เทวดา นางฟ้า พากันขับกล่อม บรรเลงมโหรี และนำดอกไม้มากระทำอัญชูลีตองค์ พระบรมศาสดา...

การออกแบบ เจดีย์พุทธชยันตี

ประโยชน์ใช้สอย ใช้เป็นที่ - ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ,
พระอรหันตธาตุ, พระไตรปิฎก
และ ใช้เป็นที่ศึกษาพระไตรปิฎก

แนวความคิด จึงใช้เป็นรูปแบบผสมผสาน เพื่อให้ดูเหมาะสมกับ...

- เจดีย์เพื่อพระพุทธเจ้า ใช้รูปแบบทรงกลมผ่าครึ่งคว่ำลงครอบบนด้วยบัลลังก์และฉัตร ซึ่งแสดงความหมายถึงพระพุทธองค์
- เจดีย์เพื่อพระอรหันต์เจ้าทั้ง ๔ แสดงด้วยการเจาะรูกลมทั้ง๔ทิศ พร้อมชั้นมัลลิกาแปดเหลี่ยมรองรับองค์สถูป ให้ความหมายเป็นการคำนึง ในการช่วยเผยแผ่พระธรรมคำสอนแทนพระพุทธองค์
- เจดีย์ประดิษฐานพระธรรม = หอธรรม = หอพระไตรปิฎก เป็นสถานที่ประเทืองปัญญา ใช้รูปแบบหม้อปูลมณู (หม้อแห่งความอุดมไปด้วยปัญญา)
- นำรูปแบบดังกล่าวมาประกอบกันกับเจดีย์ทรงปราสาทของล้านนาแล้วพัฒนาเป็นรูปแบบขึ้น มีซุ้มทางขึ้นจตุรทิศ ภายในเรือนธาตุเป็นโถงเพื่อประดิษฐานพระไตรปิฎก และ ที่ศึกษาพระธรรมเพดานโถงเรือนธาตุเป็นเพดานโค้งรูปโดมแสดงถึง พุทธานุภาพใน พระธรรม ที่พระพุทธองค์ และพระอรหันต์เจ้าทั้ง ๔ ช่วยเผยแผ่ ได้แผ่ไพศาลไปทั่วจักรวาลซุ้มประตูทางเข้าจะมีมวลหมู่เทวดามาช่วยปกป้องดูแลรักษาเจดีย์องค์นี้.....
"เจดีย์พุทธชยันตี" ให้ยั่งยืนถาวรสืบไปนานเท่านาน...

อุบาสก อุบาสิกา ผู้เปลี่ยนสามัญทรัพย์ ให้เป็น อริยทรัพย์

เบื้องหลัง สวรรค์บน
แผ่นดิน ณ ดินแดนนิโรธาราม
แห่งนี้ คือ แรงศรัทธา และ
ความพากเพียรของ ญาติโยม
กลุ่มหนึ่ง ผู้เห็นคุณค่า
ในพระพุทธศาสนา
โดยมี คุณวิไลลักษณ์ และ

คุณสัมพันธ์ รัตนสวัสดิ์ เป็นผู้นำบุญ ได้เปลี่ยนสามัญทรัพย์ ให้
กลายเป็นอริยทรัพย์ ด้วยการส่งเสริมสนับสนุนทำนุบำรุง
พระพุทธศาสนาตามวัดวาอารามต่างๆ รวมถึง ได้เป็นริ้วแรงสำคัญใน
การสร้างอารามภิกษุณีนิโรธาราม ในยุคพุทธชยันตี ให้เกิดขึ้น ด้วยความ
ตั้งใจของคุณโยมวิไลลักษณ์ว่า.. “จะสร้างวัดให้ผู้หญิงอยู่” คุณโยม
สัมพันธ์ จึงได้ช่วยเป็นตัวแปรสำคัญ ที่ผันกำลังกาย กำลังใจ กำลัง
ทรัพย์ กำลังสมองในวัย ๗๐ มาเป็นแรงผลักดันให้ภาพความฝันนั้นได้
กลายเป็นจริง การทำงานจึงเริ่มต้นขึ้น และขับเคลื่อนดำเนินไปอย่างใส่ใจ
ทุ่มเท ประณีต และต่อเนื่อง นับตั้งแต่ ปี ๒๕๕๑ เป็นต้นมา จนกระทั่งถึง
ปัจจุบัน ปีพ.ศ.๒๕๕๖

อะไร..เป็นแรงบันดาลใจ ให้อุบาสกวัย ๗๐ ได้ทุ่มเทใจให้งานครั้งนี้

คุณสัมพันธ์ รัตนสวัสดิ์เล่า ให้ฟังว่า เป็น “ดึกดำบรรพ์” มาตั้งแต่เด็ก
เพราะได้มีโอกาสใกล้ชิดพระคุณเจ้าที่วัดบวรราชนิวาสวิหาร และได้มีโอกาส
อุปฐากรับใช้ และได้รับความเมตตาเอ็นดูจาก พระเถระ หลายรูป มาโดย
ตลอด โดยเฉพาะองค์สมเด็จพระสังฆราช ในปัจจุบัน คุณวิไลลักษณ์ผู้เป็น
ภรรยา ก็เป็นกัลยาณมิตร เป็นพลังผลักดันสำคัญที่เกื้อหนุนให้ชีวิตคู่ของ
ทั้งสองได้น้อมเอาพระรัตนตรัยมาเป็นที่พัก มาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต

กว่า ๑๐ ปีแล้ว ที่ท่านทั้งสองได้เปลี่ยนบ้านที่เคยให้แต่ความสุขสำราญแบบชาวโลก ให้กลายเป็นเหมือนพุทธสถาน นำพาญาติมิตรให้มาประกอบกิจกรรมเจริญ กุศล ปฏิบัติธรรม ถวายทาน รักษาศีล ไหว้พระสวดมนต์ ทั้งนิมนต์พระ เชิญบัณฑิตมา

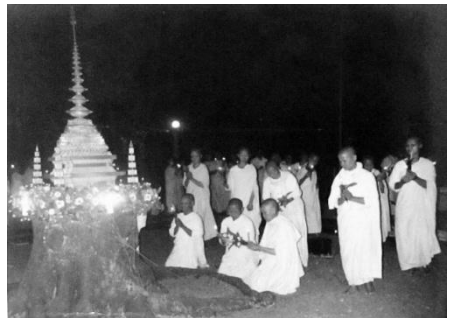
แสดงธรรม อยู่เนืองๆ โดยเริ่มจากห้องพระที่จุนได้ประมาณ ๓๐ คน ต่อมาเมื่อมีเพื่อน มาร่วมเจริญกุศลกันมากขึ้น จึงได้สร้าง อาคารอเนกประสงค์หลังใหม่ ที่เอื้อประโยชน์ใช้สอยได้ทั้งทางโลก และ ทางธรรมที่จุนได้ประมาณ ๑๐๐ คน พร้อมกับสร้างที่พักอาศัยรองรับผู้มาเข้าร่วมอบรมปฏิบัติธรรมที่ทางบ้านจัดขึ้นอยู่เนืองๆ นอกจากนี้ ในแต่ละปีท่านทั้งสองยังได้เสียสละจากทรัพย์สินส่วนตัว ทำบุญช่วยเหลือองค์กรต่างๆ อยู่เป็นนิตย เช่น วัดในหลายจังหวัดทั่วประเทศ สถานพยาบาล เช่น สถานกาชาดไทย ตลอดจน สถานศึกษาหลายแห่ง ท่านบอกว่าไม่ใช่เพราะอวดรวย ทรัพย์ย่อมมีค่าสำหรับทุกคน รวมทั้งตัวท่านด้วย แต่ท่านมีแนวคิด ว่า ครอบครัวมีลูกชายอยู่เพียงคนเดียว ซึ่งก็เรียนจบเป็นผู้ใหญ่ที่ดูแลตัวเองได้แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้เงินมากนัก ส่วนที่เหลือจึงควรเป็นประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาและสังคม อีกทั้ง คุณวิไลภักขณก็เป็นผู้มีความมุ่งมั่นแรงกล้ามาก ไม่เสียดายทรัพย์สิน ทั้งคู่จึงทำบุญด้วยความสบายใจ โดยมุ่งชำระจิตให้บริสุทธิ์ผ่องใส และให้บรรลุนิพพานอันยิ่งในพระพุทธศาสนา คือ พระนิพพาน

“การทำบุญบริจาคทาน ก็ต้องทำด้วยเหตุและผล ไม่ใช่ชิงมงาย” ท่านจะพิจารณาถึงความจำเป็นของผู้รับ ตลอดจน ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมส่วนใหญ่ โดยเฉพาะการจรรโลงพระพุทธศาสนานั้นเป็นเรื่องสำคัญ เพราะทุกวันนี้ พระพุทธศาสนาในไทยทรุดโทรมลงไปมาก ถ้าพุทธศาสนิกชนทั้งหลายไม่ช่วยกัน พระพุทธศาสนาก็อาจสูญสิ้นกันไปได้ ท่านจึงสนับสนุนวัดหลายแห่งที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ รวมทั้ง อารามภิกษุณีนิโรธาราม โดยมีแนวคิด ว่า ถ้าเราได้กำลังของสตรีเข้ามาเสริมหนุน

พระพุทธศาสนาอย่างถูกต้องแล้ว จะเป็นกำลังมหาศาลที่จะฟื้นฟูและ
จรรโลงพระพุทธศาสนาในไทยให้เข้มแข็งขึ้น

ในปัจจุบัน คุณวิไลลักษณ์และคุณสัมพันธ์ได้เข้ามาสนับสนุนอาราม
ภิกษุณีนิโรธารามในด้านศาสนสถานและศาสนวัตถุเท่าที่จะทำได้ คุณ
สัมพันธ์เล่าว่า เมื่อประมาณ ๖-๗ ปีก่อน ได้รับศีตธรรมะของสามเณรี
นันทญาณิ (ปัจจุบัน คือ พระอาจารย์นันทญาณิภิกษุณี) ซึ่งไปแสดงธรรม
ที่วัดป่าแห่งหนึ่ง เมื่อได้ฟังแล้ว เกิดความสนใจ จึงติดตามมาสนทนาธรรม
และนิมนต์ไปแสดงธรรมที่บ้าน เพื่อน ๆ หลายคนก็ตั้งใจในธรรมะที่
พระอาจารย์นันทญาณินำมาถ่ายทอด และที่สำคัญคือความสามารถในการ
แสดงธรรมของท่านที่เข้าใจง่าย และน่าติดตาม

เมื่อได้รู้จักนานขึ้น ก็ได้เห็นวัตรปฏิบัติต่างๆของท่านพระอาจารย์
และคณะนักบวชสตรีกลุ่มนี้ ได้เห็นถึงความตั้งใจที่เพียรปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
ได้เห็นถึงความเป็นผู้มีวิริยะของท่านพระอาจารย์นันทญาณิที่สั่งสอนผู้คน
ในแนวทางที่ถูกต้อง ด้วยพระพุทธพจน์จากพระไตรปิฎก ทั้งที่ยังไม่มี
สถานที่พร้อม เช่น สมัยเป็นแม่ชี
จะเวียนเทียนก็ต้องเอา กระดาษ
กล่องลังบรรจุบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปมา
ตัดเป็นชิ้นเล็กๆ ทากาวประกอบขึ้น
เป็นองค์พระ เจดีย์ แล้วก็น้อมนำ
พระบรมสารีริกธาตุเข้าไปบรรจุ
แล้วอัญเชิญขึ้นไปตั้งไว้บนลาน
วิมุตติประกอบพิธีเวียนเทียน พอ
เสร็จพิธีก็พากันหามเข้ามาในร่ม

เพราะโดนฝนโดนแดดไม่ได้ จะลงปาติโมกข์ ทำสังฆกรรม ก็ต้องใช้ศาลา
หลังเล็กๆ สมมติเป็นอุโบสถ อีกทั้ง ความเป็นสังฆะภิกษุณีก็มีบางคนตั้งแง่
รังเกียจ เพราะประเทศไทยไม่มีภิกษุณีมาก่อน พระอาจารย์นันทญาณิและ
คณะนักบวชสตรีก็ไม่ย่อท้อหวั่นไหวต่อความยากลำบากนานับการ คุณวิไล
ลักษณ์และคุณสัมพันธ์จึงเกิดทั้งความศรัทธา และคิดส่งเสริมสนับสนุน
คณะนักบวชสตรีแห่งอารามภิกษุณีนิโรธาราม

ความคิดครั้งแรกที่เข้ามาสนับสนุนนิโรธาราม คือ ต้องการสร้าง

อุโบสถถวายเป็นเพื่อการทำสังฆกรรมของนักบวช แต่เมื่อเขียนแบบแล้วพบว่าต้องปรับพื้นที่ให้ได้ระดับ และต้องสร้างสะพานจากถนนมาอุโบสถ ใจก็ยังคิดถึงเจดีย์ เพราะยังติดตาติดใจเจดีย์ กล้องลังกระดาษ เมื่อสร้างอุโบสถแล้วมีคนมาใช้สถานที่มาก แต่ไม่มีห้องน้ำ จึงต้องสร้างห้องน้ำเพิ่ม ส่วนฝั่งสำนักงาน เดิมก็เห็นว่าใช้พื้นที่ไม่เหมาะสม จึงใช้ความรู้และความชำนาญที่มีเข้ามาช่วยดูแล เพื่อเปิดพื้นที่ใช้สอยให้มากขึ้น แต่การก่อสร้างทุกอย่างนั้น ตั้งอยู่บนความเรียบง่ายสันโดษ โดยให้ได้ประโยชน์สูงสุด

ตลอดระยะเวลาที่ได้เข้ามารู้จักและสนับสนุนอารามภิกขุณีนิโรธาราม ทั้งสองท่านได้เห็นความเติบโตของนิโรธาราม มีคนมารับการอบรมมากขึ้น มีสตรีเข้ามาขอบวชมากขึ้น แสดงถึงความเลื่อมใสศรัทธาของประชาชนต่อ ท่านพระอาจารย์นันทญาณิภิกขุณีและคณะนักบวชแห่งอารามภิกขุณีนิโรธาราม จึงทำให้คุณวิไลลักษณ์และคุณสัมพันธ์มีกำลังใจที่จะทุ่มเทแรงใจแรงกายเข้ามาทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุ การทำบุญทำทานทั้งหมดนี้ต้องอาศัยญาติมิตรเข้ามาช่วยในหลายๆด้าน โดยที่คุณสัมพันธ์และคุณวิไลลักษณ์เป็นผู้นำบุญ เช่น ด้านทรัพย์สินที่ทำบุญนั้น ท่านใช้วิธีบอกบุญเพื่อนๆ ด้านการก่อสร้างก็ได้ อาจารย์สุพล ปวรจารย์ จากคณะสถาปัตย์ วิศวกรรมศาสตร์ ม.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เด็ก เข้ามาช่วยเขียนแบบและควบคุมการก่อสร้างอย่างใกล้ชิด อีกทั้งคุณวิไลลักษณ์เป็นผู้มีความมุ่งมั่นแรงกล้า ทุ่มเทเต็มที่ ไม่เสียเวลาทรัพย์สินจำนวนมากที่ทำบุญในแต่ละปี นอกจากนี้ ยังได้เสียสละ เวลาทรัพย์สิน และแรงกาย ที่ได้เดินทางจากกรุงเทพฯ ขึ้นมาดูแลความคืบหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง อยู่เนืองๆ (สัมภาษณ์เมื่อวันที่ ๒๑ ต.ค. ๕๖)

บทสรุป

คุณวิไลลักษณ์และคุณสัมพันธ์ รัตนสวัสดิ์ เป็นตัวอย่างของผู้มีคุณสมบัติที่ดีของอุบาสก อุบาสิกา คือ เป็นผู้ทำทั้งประโยชน์ตน และประโยชน์ผู้อื่น ตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าในมหานามสูตร (อง.อญฐก. ๒๓/๑๑๕) คือ ๑.มีศรัทธา ๒.เพียรรักษาศีล ๓.เสียสละจาคะ ๔.ปรารถนาจะพบเห็นนักบวช คือ ภิกษุ ภิกษุณี ผู้ปฏิบัติดีตามพระธรรมวินัย ๕.ปรารถนาจะฟังธรรม ๖.เพียรทรงจำธรรม ๗.เพียรพิจารณาธรรม ๘.เพียรปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม และยังชักชวนให้ผู้อื่นได้มาสร้างประโยชน์ดังกล่าวอีกด้วย จึงทำให้ท่านไม่เสื่อมจากพระสัทธรรม อีกทั้ง เมื่อพิจารณาตาม มงคลสูตร ซึ่งเป็นคาถาที่แสดงสิ่งที่น่าสนใจเจริญรุ่งเรืองมาสู่ชีวิต พบว่า การประพฤติปฏิบัติของทั้งสองท่านตรงกับมงคลสูตรในหลายๆ ข้อ โดยเฉพาะในเรื่องการอยู่ในถิ่นที่มีสิ่งแวดล้อมที่ดี ท่านได้สร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีภายในบ้านให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม การไม่คบคนพาล การคบบัณฑิต การบูชาบุคคลที่ควรบูชา การฟังธรรม การประยุกต์สิ่งที่ได้ฟังมาใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น ชีวิตของทั้งสองจึงมีความรุ่งเรืองและมีปกติสุข ความเป็นผู้มีศีลและให้ทานอยู่เป็นนิตย์ ส่งผลให้มีโรคภัยหรือสามัญทรัพย์จำนวนมาก แต่สามัญทรัพย์ก็เป็นเพียงทรัพย์ทั่วไปที่สูญสิ้นได้ และเมื่อตายก็ไม่ติดตามไปสู่ภพภูมิหน้า ด้วยความเป็นอุบาสก อุบาสิกาที่ดี ทั้งสองท่านจึง ไม่ประมาทในอริยทรัพย์ คือ ทรัพย์อันประเสริฐ ๗ ประการซึ่งไม่สูญสิ้นไป และติดตัวไปทุกที่ทุกเวลา แม้เมื่อตายไปสู่ภพหน้า ก็เป็นบาทฐานให้ถึง พระนิพพานได้อริยทรัพย์ ๗ ประการนั้น คือ ...

๑. ศรัทธา	๒. ศีล	๓. ความละอายต่อบาป
๔. ความสะดุ้งกลัวต่อบาป	๕. การฟังธรรมให้มาก	
๖. การเสียสละจาคะ และ	๗. มีปัญญารู้แจ้งอริยสัจ ๔	

ทำบุญอย่างไร ให้ได้บุญมาก

(รวบรวมเรียบเรียงจากพระไตรปิฎก)

การทอดกฐินเป็นเรื่องของมหากุศล เป็นไปในเรื่องของบุญกิริยา
วัตถุ ๑๐ ก่อนจะทำกรทำการกุศลใดๆ ต้องอาศัยหลักเรื่องของ "เจตนา" ของ
ทายก ทายิกา(ผู้ให้) และ "ปฏิกาคห"(ผู้รับ) ซึ่งประกอบด้วยหลัก ๖
ประการ ดังมีปรากฏในพระไตรปิฎก

องค์แห่งการให้ทานที่มีอานิสงส์มาก

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวันอาราม
ของท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐีใกล้พระนครสาวัตถี ก็สมัยนั้นแล อุบาสิกาชื่อนั้น
นันทมารดา ชาวเมืองเวฬุกันทกะ ถวายทักษิณาทาน อันประกอบด้วย
องค์ ๖ ประการ ในภิกขุสงฆ์ มีพระสารีบุตร และ พระโมคคัลลานะเป็น
ประมุข พระผู้มีพระภาคได้ทรงเห็นอุบาสิกาชื่อนั้นนันทมารดา ชาวเมือง
เวฬุกันทกะ ถวายทักษิณาทานอันประกอบด้วยองค์ ๖ ประการ ใน
ภิกขุสงฆ์มีพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะเป็นประมุข ด้วยทิพยจักขุ
อันบริสุทธิ์ ล่วงจักขุของมนุษย์ แล้วตรัสกะภิกษุทั้งหลายว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย อุบาสิกาชื่อนั้นนันทมารดาชาวเมืองเวฬุกันทกะ
นั้นถวายทักษิณาทาน อันประกอบด้วยองค์ ๖ ประการ ในภิกขุสงฆ์
มีพระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะเป็นประมุข ก็ทักษิณาทาน
อันประกอบด้วยองค์ ๖ ประการเป็นอย่างไร

ดูกรภิกษุทั้งหลาย องค์ ๓ ของทายก(ผู้ถวายทาน) องค์ ๓ ของ
ปฏิกาคห(ผู้รับของถวาย)องค์ ๓ ของทายกเป็นไฉน

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ทายกในศาสนา นี้

๑) ก่อนให้ทาน เป็นผู้ดีใจ เจตนาก่อนกระทำ(บุพพเจตนา)

มีแต่กุศลจิต มีจิตผ่องใสเต็มใจที่จะกระทำทาน

๒) กำลังให้ทานอยู่ ย่อมยังจิตให้เลื่อมใส เจตนาขณะกำลัง
กระทำ(บุญจนเจตนา) มีแต่กุศลจิต มีความเลื่อมใสในการให้ทาน

๓) ครั้นให้ทานแล้ว ย่อมปลื้มใจ เจตนาภายหลังกระทำ
(อปราปรเจตนา) มีแต่กุศลจิต มีความปลื้มใจภายหลังให้ทานแล้ว
นี้องค์ ๓ ของทายก

องค์ ๓ ของปฏิกาคหกเป็นไหน

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ปฏิกาคหกในศาสนา นี้

๑) เป็นผู้ปราศจากราคะ หรือ ปฏิบัติเพื่อกำจัดราคะ

๒) เป็นผู้ปราศจากโทสะ หรือ ปฏิบัติเพื่อกำจัดโทสะ

๓) เป็นผู้ปราศจากโมหะ หรือ ปฏิบัติเพื่อกำจัดโมหะ

นี้องค์ ๓ ของปฏิกาคหก

องค์ ๓ ของทายก องค์ ๓ ของปฏิกาคหก ย่อมมีด้วยประการดังนี้

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย ทักขิณาทานที่ประกอบด้วยองค์ ๖ ประการ
ย่อมมีด้วยประการอย่างนี้แล

การถือประมาณบุญแห่งทักขิณาทาน ที่ประกอบด้วยองค์ ๖
ประการอย่างนี้ว่า ห้วงบุญห้วงกุศลมีประมาณเท่านี้ นำสุขมาให้ มีอารมณ์
เลิศ มีสุขเป็นผล เป็นไปเพื่อสวรรค์ ย่อมเป็นไปเพื่อสิ่งน่าปรารถนา น่าใคร่
น่าพอใจ เพื่อประโยชน์เกื้อกูล เพื่อสุข ดังนี้ ไม่ใช่ทำได้ง่าย โดยที่แท้บุญ
แห่งทักขิณาทานนั้น ย่อมถึงการนับว่าเป็นห้วงบุญห้วงกุศลที่จะนับไม่ได้
ประมาณไม่ได้ เป็นกองบุญใหญ่ทีเดียว

เปรียบเหมือนการถือเอาประมาณแห่งน้ำในมหาสมุทรว่า เท่านี้
อาพหะ เท่านี้ร้อยอาพหะ เท่านี้พันอาพหะ หรือเท่านี้แสนอาพหะ
ไม่ใช่ทำได้ง่าย โดยที่แท้ น้ำในมหาสมุทรย่อมถึงการนับว่า เป็นห้วงน้ำที่
จะนับไม่ได้ ประมาณไม่ได้ เป็นห้วงน้ำใหญ่ทีเดียวฉะนั้น

ทายกก่อนแต่จะให้ทาน เป็นผู้ดีใจ กำลังให้ทานอยู่

ย่อมยังจิตให้ เลื่อมใส ครั้นให้ทาน แล้วย่อมปลื้มใจ นี่เป็น

ยัญสัมปทา(ความบริบูรณ์แห่งทาน)ปฏิกาคหกผู้สำรวมแล้ว

(ด้วยความสำรวมในศีล) ประพฤติพรหมจรรย์ทั้งหลาย

คือ ท่านผู้ปราศจากราคะ ปราศจากโทสะ ปราศจากโมหะ

ไม่มีอาสวะย่อมเป็นเขตถึงพร้อมแห่งยัญทายกต้อนรับปฏิกาคหก

ด้วยตนเอง ถวายทาน ด้วยมือตนเอง

ยัญญ์นั้นย่อมมีผลมากเพราะตน (ทายกผู้ให้ทาน) และเพราะผู้อื่น (ปฎิคาหก) ทายกผู้มีปัญญา มีศรัทธา เป็นบัณฑิต มีใจพ้นจากความตระหนี่ครั้งบำเพ็ญทานอย่างนี้แล้ว ย่อมเข้าถึงโลกที่เป็นสุข ไม่มีความเบียดเบียน ฯ

[ทานสูตร อ.ุ.ฉก. ๒๒/๓๐๘]

บัญญัติของสัตบุรุษ

(สัตบุรุษ คือ ผู้สงบโลภะ โทสะ โมหะ)

(คุณสมบัติที่บัณฑิต หรือ สัตบุรุษกำหนดไว้ว่าเป็นคนดี มี ๓ ข้อ)

บัณฑิตได้บัญญัติไว้ สัตบุรุษได้บัญญัติไว้ คือ

๑. ให้ทาน

๒. ปัพพชชา (บรรพชา มาจาก ป(ทั่ว)+วช ชาติในความเว้น = เว้นบาป
อกุศลธรรมทั้งหมด , ออกบวช , เว้นการเบียดเบียน)

๓. มาตาปิตุอุภูฏฐาน (บำรุงมารดาบิดาให้เป็นสุข)

การให้ทาน การไม่เบียดเบียน ความสำรวม การฝึกตน

การบำรุงมารดาบิดา สัตบุรุษบัญญัติไว้ เหตุที่บัณฑิตเสพ

เป็นเหตุของสัตบุรุษ ผู้เป็นคนดี เป็นพรหมจรรย์บุคคล

ผู้ที่เป็นอริยสมบุรณ์ด้วยทักษะ ย่อมคบโลกอันเกษม

(บัณฑิตสูตร อ.ุ.ติ. ๒๐/๔๘๔)

ให้อย่างสัตบุรุษ (๑)

- ให้อย่างผู้สงบโลภะ โทสะ โมหะ -

๑) ให้โดยเคารพ

๒) ให้โดยอ่อนน้อม

๓) ให้ด้วยมือตนเอง

๔) ให้ของไม่เป็นเดน (ของไม่เหลือเดน)

๕) เห็นผลที่จะมาถึงจึงให้

(อลัปปุริสทานสูตร อ.ุ.ป.จก. ๒๒/๑๔๗)

ให้อย่างสัตบุรุษ (๒)

- ให้อย่างผู้สงบโลภะ โทสะ โมหะ -

- ๑) ให้ของสะอาด ๒) ให้ของประณีต
- ๓) ให้ตามกาล ๔) ให้ของสมควร
- ๕) เลือกให้ ๖) ให้เนื่องนิตย
- ๗) เมื่อให้จิตผ่องใส ๘) ให้แล้วดีใจ

สัตบุรุษยอมให้ทาน คือ ข้าวและน้ำที่สะอาด ประณีต ตามกาลสมควร เนื่องนิตย ในผู้ประพฤดิพรหมจรรย์ผู้เป็นเขตดี บริจาคของมากแล้วก็ไม่รู้สึกเสียดาย

ท่านผู้มีปัญญาเห็นแจ้ง ย่อมสรรเสริญทานที่สัตบุรุษให้ แล้วอย่างนี้ เมธาวิบัณฑิตผู้มีศรัทธา มีใจอันสละแล้ว บริจาคทาน อย่างนี้แล้วย่อมเข้าถึงโลกอันไม่มีความเบียดเบียน เป็นสุข

(สปปุริสสูตร อง.อ.ญจก.๒๓/๑๒๗)

ให้อย่างสัตบุรุษ (๓)

- ให้อย่างผู้สงบโลภะ โทสะ โมหะ -

- ๑) สัตบุรุษยอมให้ทาน ด้วยศรัทธา
- ๒) ย่อมให้ทาน โดยเคารพ
- ๓) ย่อมให้ทาน โดยกาลอันควร
- ๔) เป็นผู้มิจิตอนุเคราะห์ให้ทาน
- ๕) ย่อมให้ทานไม่กระทบตนและผู้อื่น

คุณกริยาทั้งหลาย สัตบุรุษ ครั้นให้ทาน ด้วยศรัทธาแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก เป็นผู้มืรูปลสวยงาม น่าดู น่าเลื่อมใส ประกอบด้วยผิวพรรณงามยิ่งนัก ในที่ที่ทานนั้นผลัดผล (บังเกิดขึ้น)

ครั้นให้ทานโดยเคารพแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และเป็นผู้มีบุตรภรรยา ทาส คนใช้หรือคนงาน เป็นผู้เชื่อฟัง เจียใส่ดลงสดับคำสั่ง ตั้งใจใคร่รู้ในที่ที่ทาน นั้นผลัดผล

ครั้นให้ทาน โดยกาลอันควรแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และย่อมเป็นผู้มีความต้องการที่เกิดขึ้นตามกาลบริบูรณ์ ในที่ที่ทาน นั้นผลดีผล

ครั้นเป็นผู้มีจิตอนุเคราะห์ให้ทานแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และเป็นผู้มีจิตน้อมไปเพื่อบริโศกคามคุณ ๕ สูงยิ่งขึ้นในที่ที่ทานนั้นผลดีผล

ครั้นให้ทาน ไม่กระทบตนและผู้อื่นแล้ว ย่อมเป็นผู้มั่งคั่ง มีทรัพย์มาก มีโภคะมาก และย่อมเป็นผู้มีโศกทรัพย์ไม่มีภัยอันตรายมาแต่ที่ไหนๆ คือ จากไฟ จากน้ำ จากพระราชา จากโจร จากคนไม่เป็นที่รัก หรือจากทายาทในที่ที่ทาน นั้นผลดีผล

ดูกรภิกษุทั้งหลาย สัปปริสทาน ๕ ประการนี้แล ฯ

(สัปปริสทานสูตร อก.ปญจก. ๒๒/๑๔๔)

ทานที่เป็นบาป

ทานมิใช่ถูกต้องดีงาม หรือ เป็นบุญเสมอไป ทานบางอย่าง ไม่ถือว่าเป็น ทาน และยังเป็น บาปด้วย ในพระไตรปิฎก (วินย.๘/๙๗๙/๓๒๖) กล่าวถึง ทานที่เป็นบาป ๕ อย่าง ได้แก่

- ๑) มัชชทาน ให้น้ำเมา
- ๒) สมัชชทาน ให้มหรสพ (การละเล่นต่างๆที่เป็นอกุศล มอมเมา เน้นความบันเทิงสนุกสนาน)
- ๓) อิตถิทาน ให้สตรี
- ๔) อสุภทาน ทำนอริบายว่า ปลอ่ยให้โคอุสภะเข้าไปในฝูง
- ๕) จิตกรรมทาน ให้ภาพยั่วยุกิเลส

ในคัมภีร์มิลินทปัญหา(มิลินท.๓๕๒) กล่าวถึงทานที่ไม่นับว่าเป็นทาน แต่เป็นเหตุให้ไปสู่อบายได้ ๑๐ อย่าง คือ ๕ ข้อข้างต้น และเพิ่มอีก ๕ ข้อนี้

- คือ ๖) สัตถทาน ให้ศัสตราอาวุธ
- ๗) วิสทาน ให้ยาพิษ
- ๘) สังขลิกทาน ให้โซ่ตรวน
- ๙) กุกกุฏสุกรทาน ให้ไก่ ให้สุกร
- ๑๐) ตุลาภูฏมานภูฏทาน ให้เครื่องชั่งตวงวัดโก่ง

ทานทาส ทานสหาย ทานบดี

(ที.อ.๑/๒๖๗ สุตต.อ.๒/๒๓๗)

ทานทาส บุคคลใด ตนเองบริโภคน้ำของดีๆ แต่แก่ผู้อื่นให้ของไม่ดี

ทำตัวเป็นทาสของสิ่งของ บุคคลนั้นเรียกว่า ทานทาส

ทานสหาย บุคคลใด ตนเองบริโภคน้ำของอย่างใด ก็ให้แก่ผู้อื่น

อย่างนั้นบุคคลนั้นเรียกว่า ทานสหาย

ทานบดี บุคคลใด ตนเองบริโภคน้ำ หรือ ใช้ของตามที่พอมีพอเป็นไป

แต่แก่ผู้อื่นจัดให้ของที่ดีๆ ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจสิ่งของ แต่เป็นนายเป็นใหญ่

ทำให้สิ่งของอยู่ใต้อำนาจของตน บุคคลนั้น เรียกว่า ทานบดี

กำหนดการ

ทอดกฐินสบายใจ

ณ อารามภิกษุณีสุทฺธจิตต์ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

วันเสาร์ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

๐๗.๓๐ น. ถวายภัตตาหารแด่ภิกษุณีสงฆ์

๐๙.๐๐ น. ตั้งขบวนแห่องค์กฐิน

๐๙.๓๐ น. เคลื่อนขบวนแห่องค์กฐิน

๑๐.๐๐ น. พิธีถวายผ้ากฐินแบบศรีลังกา

ฟังพระธรรมเทศนา

โดยพระอาจารย์นันทญาณีภิกษุณี

๑๒.๐๐ น. ร่วมรับประทานอาหาร

(ช่วงเช้า) ขั้นตอนพิธีทอดกฐินสบายใจ สไตส์ลังกา

๑. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
๒. มัคคนายก เชิญเทวดา , น้ากล่าวอิมินา..อะระหัง..ตั้งนะโม...
กล่าวคำไหว้พระธาตุ , อารธนาศีล ๕
๓. พิธีกร เชิญเจ้าภาพ กล่าวความประสงค์ในการถวายผ้ากฐิน
๔. ภิกษุณีให้ความรู้ และ ขั้นตอนกฐิน

ฝ่ายโยม : พิธีทอดถวายผ้ากฐิน

๕. คณะศรัทธาช่วยกันคลี่ผ้า เพื่อให้ตัวแทนภิกษุณี ตรวจดูความถูกต้องของผ้าตามพระวินัย เมื่อเรียบร้อยแล้ว..กล่าวสาธุการ
๖. มัคคนายกกล่าวคำสุมาครวทาน / เจ้าภาพน้อมถวายผ้าแด่พระพุทธเจ้าภาพถือผ้าองค์กฐิน มัคคนายก น้อมนำจิตให้กล่าวคำอธิษฐาน และ คำถวายผ้ากฐิน (ตั้งจิตถวายเป็นสังฆทาน ไม่จำเพาะเจาะจง) เจ้าภาพนำผ้าองค์กฐิน ไปตั้งไว้ที่หน้าภิกษุณีสงฆ์

ฝ่ายพระ : พิธีกรานกฐิน

๗. ภิกษุณีสงฆ์สรรหาภิกษุณีผู้มัลคุณสมบัติตามพระวินัยเป็นผู้ครองกฐิน
๘. ภิกษุณีสงฆ์สวดถุติทุติยกรรมวาจาหมอบผ้ากฐินแก่ผู้จะครองกฐิน
๙. ภิกษุณีผู้จะครองกฐินทำพิธีกรานกฐิน
(ในระหว่างนี้...ทำพิธีถวายสังฆทานแด่คณะภิกษุณี ลิกขมานา สามเณรี แม่ชี)
๑๐. ภิกษุณีผู้ครองกฐินประกาศให้สงฆ์อนุโมทนา
๑๑. ภิกษุณีสงฆ์อนุโมทนา / ศรัทธาญาติโยมร่วมอนุโมทนา

ฟังพระธรรมเทศนา

๑๒. พิธีกร เชิญเจ้าภาพจุดเทียนส่องธรรม/ถวายเครื่องสักการบูชาธรรม
๑๓. อารธนาธรรม / ฟังพระธรรมเทศนา
๑๔. พิธีกรนำกราบพระธรรม / เชิญเจ้าภาพถวายเครื่องสักการบูชาธรรม
๑๕. ภิกษุณีสงฆ์อนุโมทนา / เจริญจิตตภาวนา
๑๖. ส่งเทวดา/กรวดน้ำแบบพื้นเมือง / วันทาหลวง / วันทาน้อย
๑๗. พิธีกรเชิญคณะศรัทธาร่วมรับประทานอาหาร

คำบูชาพระบรมสารีริกธาตุ และ พระอรหันตธาตุ

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมบูชาด้วยเศียรเกล้า แต่พระบรม สารีริกธาตุ และ พระอรหันตธาตุทั้งหลาย ที่ประดิษฐาน ณ ศาลาณิพพานแห่งนี้ ด้วยเครื่องสักการะทั้งหลายเหล่านี้ อันเป็นอามิสบูชา ด้วยการกล่าว สรรเสริญคุณของพระรัตนตรัย การให้ทาน การรักษาศีล การศึกษา และปฏิบัติตามพระสัทธรรม อันเป็นการปฏิบัติบูชา

ขอให้การนอบน้อมบูชานี้ จงเป็นพลปัจจัย หนุนส่งให้ข้าพเจ้า จงเจริญงอกงามในพระพุทธศาสนา ด้วยศรัทธา วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา ขอให้เจริญในศีล สมาธิ ปัญญา จนรรูรอบในทุกข์ ,ละ ตัณหา เหตุเกิดทุกข์, กระทำให้แจ้งความดับทุกข์ และ กระทำให้มากในอริยมรรคมีองค์ ๘ จนครบถ้วนบริบูรณ์ เพื่อตรัสรู้ริยสัจธรรม

ตราบใดที่ข้าพเจ้า ยังต้องเวียนว่ายอยู่ในวัฏฏะ ขออย่าได้ไปสู่ อบายภูมิขอให้ได้เกิดในสิ่งแวดล้อมที่ดี มีกัลยาณมิตรคอยชักนำแต่สิ่งที่ดีงามถูกต้อง ได้ฟังและแทงตลอดซึ่งพระสัทธรรมอันเป็นเครื่องนำออก จากทุกข์ และบรรลู่ถึงพระนิพพาน อันเป็นประโยชน์และความสุขอย่างยิ่ง โดยเร็วพลันเทอญ สาธุ

คำถวายผ้ากฐิน

มะยัง อัยเย, กัมมัญจะ, กัมมะพะลัญจะ, สัททะหิตฺวา,
สังสารวัฏฏะทุกขะโธ,โมจะนัตถายะ,นิพพานัสสะ,สัจฉิกระณัตถายะ,
อิมัง สะปะริวารัง, กะฐินะจีวะระทุสสัง, พุทธูปปะมุขัสสะ,
ภิกขุณีสังฆัสสะ เทมะ. อิมินา, จีวะระทุสเสนะ, กะฐินัง อตถะระตุ.

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ, ข้าพเจ้าทั้งหลาย เชื้อกรรม และ ผลของกรรม ขอน้อมถวาย ผ้าจีวรเพื่อกฐิน กับทั้งบริวารทั้งหลาย เหล่านี้ แต่พระภิกษุสงฆ์ ผู้มีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน เพื่อความสุข ความเจริญ เพื่อ ความหลุดพ้นจากทุกข์ในวัฏฏสงสาร และเพื่อกระทำให้แจ้งพระนิพพาน ขอพระภิกษุสงฆ์ จงกรานกฐิน ด้วยผ้าจีวรนี้เทอญ

คำกรวดน้ำแบบพื้นเมือง

อิทัง ทานะกัมมัง นิพพานะปัจจะโย โหตุ โน นิจจัง

อิทัง สีละกัมมัง นิพพานะปัจจะโย โหตุ โน นิจจัง

อิทัง ภาวะนากัมมัง นิพพานะปัจจะโย โหตุ โน นิจจัง

ยังกิณฺณจิกฺกุสะลัง กัตตัพพัง กัมมัง สัพเพหิ กะเตหิ กะตัง

บุญญัง โน อะนุโมทนต์ สุนันตุ โภณโต เย เทวา อัสมิง ฐาเน
อะธิตะตา ทีมายุกา สะทา โหนด สัพพะสัตตาทัง สุชี อัตตาทัง ปะริหะรันตุ,
มาตาปิตา สุชีตาโหนด ทุคชา ปะมุจจันตุ,
สัพเพ ญาคิกา สุชีตา โหนด ทุคชา ปะมุจจันตุ,
สัพเพ อะญาคิกา สุชีตา โหนด ทุคชา ปะมุจจันตุ,
สัพเพ ปิตา สัพเพ ยักขา สัพเพ เปตา สุชีตา โหนด ทุคชา ปะมุจจันตุ,
สัพเพ นักขัตตา สุชีตา โหนด ทุคชา ปะมุจจันตุ,
สัพเพ เทวา สุชีตา โหนด ทุคชา ปะมุจจันตุ,
สัพเพ อาจะริยุปชฌายา สุชีตา โหนด ทุคชา ปะมุจจันตุ,
สัพพะสัมปัตตัตถัง สะมิชฌันตุ โวฯ

วันทาลวง

วันทามิ พุทธัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะเถ เม ภันเต,
วันทามิ อัมมัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะเถ เม ภันเต,
วันทามิ สังฆัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะเถ เม ภันเต,
วันทามิ คะรุอุปชฌายาจะริเย สัพพัง เมโทสัง ขะมะเถ เม ภันเต,
วันทามิ กัมมัญญาทัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะเถ เม ภันเต,
วันทามิ อาราม พัทธะสีมายัง สัพพัง เม โทสัง ขะมะเถ เม ภันเต,
วันทามิ เจตียัง สัพพัง สัพพัญญูธานุส ปติฏฐิตา สะรีระธาตุ
มหาโพธิง พุทธะรูปัง สะกะลัง สะทา นาคะโลเก เทวะโลเก
พรัหมะโลเก ชัมพูทีเป ลังกาทีเป สะรีระธาตุโย เกสาธาตุโย
อะระหันตะธาตุโย เจตียัง คันธะกุญฺฑิง จะตุราสติดิสะหัสเส
อัมมัตถันเธ สัพเพสัง ปาทะเจตียัง อะหัง วันทามิ สัพพะโส

วันทาน้อย

วันทามิ อัยเย สัพพัง อะปะราธัง ขะมะถะ เม อัยเย, มะยา กะตัง ปุณฺณัง
 สามินา อะนุโมทิตัพพัง, สามินา กะตัง ปุณฺณัง มัยหัง ทาทัพพัง,
 สาธุ สาธุ อะนุโมทามิ.

ข้าแต่ท่านผู้เจริญ ข้าพเจ้าขอกราบไหว้วันทา ขอท่านผู้เจริญ โปรดยกโทษ
 อันเป็นความผิดของข้าพเจ้าทั้งหมด แก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด บุญกุศลอันใด
 ที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้ว ขอท่านผู้เจริญโปรดจงอนุโมทนา ส่วนบุญกุศลใด
 ที่ท่านได้กระทำแล้ว ข้าพเจ้าของโอกาสและขออนุโมทา ชื่นชมยินดี สาธุ

ธรรมะจากท่านพระอาจารย์นันทญาณิภิกขุณี

กาโย อนิจจัง กาย คือ ก้อนสกปรก ไม่เที่ยง
 กาโย ทุกข์ กาย คือ ก้อนสกปรก เป็นอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้
 กาโย อนตฺตา กาย คือ ก้อนสกปรก ไม่เป็นฉัน ไม่เป็นเธอ
 ไม่เป็นใครทั้งสิ้น

มโน อนิจจัง ใจ...ไม่เที่ยง
 มโน ทุกข์ ใจ...เป็นอยู่ในสภาพเดิมไม่ได้
 มโน อนตฺตา ใจ...ไม่เป็นฉัน ไม่เป็นเธอ ไม่เป็นใครทั้งสิ้น

ใจ..มี ก็เมื่อ ใจ...เกิด
 ใจ...ไม่มี ก็เมื่อ ใจ..ดับ
 แต่..ใจนี้ ก็ เกิดดับ เกิดดับ
 ยึดถือ ไม่ได้เลย
 จึงไม่มีใจ ให้สิ่งใดติด
 ไม่มี สิ่งใด ติดใจได้เลย

สุขโข วิเวโก ตุญฺจสส
 อพฺยาปชฺฌํ สุขํ โลก
 สุขา วิราคตา โลก
 อสฺมิมานสฺส โย วินโย

สุตธมฺมสส ปสฺสโต
 ปาณญเตสฺส สสฺสโม
 กามานํ สมตฺกโม
 เอตํ เว ปรมํ สุขนฺติ.

ได้ ฟังมา
วิเวก เป็นสุขของผู้เบิกบานยินดี เพราะได้เห็นธรรมตามที่ได้
ความไม่เบียดเบียน เป็นสุขในโลก ของผู้สำรวมระวังในชีวิต -
 ผู้เป็นอยู่แล้วทั้งหลาย
วิราคะ (ความไม่มีใจให้ถูกข้อม) เป็นสุขในโลก ของผู้ที่ก้าว
 ล่วงกามทั้งหลายได้แล้ว
การกำจัดอัสสมิมานะ (ความเห็นผิดว่า..มีฉัน ผู้มีความถือตัว)
 เป็น สุขอย่างยิ่ง

(วิ.มหา.๔/๖)

อารามภิกษุณี

นิโรธาราม 127 หมู่ 6 ต.คอยแก้ว อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 50160

โทร 084-8042040

สำนักปฏิบัติธรรมสุทธจิตต์ (นิโรธาราม สาขา 2) 88/1 หมู่ 9 ต.ลวงเหนือ

อ.คอยสะเก็ก จ.เชียงใหม่ 50220

โทร 081-2055416

www.nirotharam.com